

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | BR. 9/392 | GODINA XXXVII | CIJENA 10 KN

RUJAN 2018.

ZDRAVO ZVIJEZDO MORA!

Poštovani čitatelji,

iza nas je ljeto, a već smo se susreli s novim izazovima koje donosi mjesec rujan, koji znači i početak nove pastoralne i školske godine. Školska godina, koja je već pomalo započela, sigurno vodi djecu i mlade prema ozbilnjijem shvaćanju njihovih obveza i već se zaboravljuj ljetne razbibrige. Mnogi nastavnici, profesori, odgojitelji, učitelji postaju svjesni da to više nije početak, već da je to vrijeme ozbiljna rada kako bi se znanje i kompetencije na pravi način mogli prenijeti na one koji su im povjereni. Dakako da to sa sobom nosi odgovornost i odgovor na pitanje postaju li naše škole pomalo samo obrazovne ustanove. „Odgojni“ element možda prepustamo nekom drugom. Ponekad je to i zato jer je tako lakše. Lakše je forsirati znanje i zastrašivati ocjenama nego odgajati. Odgajati se može jedino pravim, osobnim primjerom. Dobar je odgojitelj jedino onaj koji je u svakom trenutku svjestan da je pozvan biti pri-

mjer i da je prvi koji mora biti ono što od drugih očekuje. Nadamo se da će i silne kurikularne reforme o kojima se godinama govori i to uzeti u obzir. Vjerujem da je to važnije od toga da godinama, danima i mjesecima slušamo o tome kako su upravo sadašnja ekipa i taj i taj ministar najzaslužniji za revolucionarne domete koje ipak još uvijek nismo dočekali. Ali, postoji jedna škola koja nam uvijek ima što reći i koja je uvijek aktualna, a to je škola Evanđelja. Vjerujem da ćemo se tē škole posebno dotaknuti i u našoj župnoj katehezi koja također ovih dana započinje u mnogim našim župnim zajednicama. Upravo smo ovih dana imali prigodu čuti Evanđelje po Marku koje nam opisuje događaj kada je Isus sa svojim učenicima prolazio kroz Galileju i kada im je otvoreno progovorio o svojem poniženju, o svojoj muci i smrti što ima ubrzo slijediti. Razumljivo je, kako kaže sv. Marko, da učenici nisu baš razumjeli o čemu Isus govori. Ali, zanimljivo je to da su upravo u tome trenutku oni govorili o nečemu drugom. Govorili su o tome tko je najveći, odnosno kako bi se trebala podijeliti „ministarstva“ u budućem Isusovu kraljevstvu. Poštovani čitatelji, možda je to odraz i našega današnjeg mentaliteta. Ne volimo govoriti, razmišljati niti prihvaćati ni muku ni životne križeve ni poteškoće. Ne volimo baš slušati tuđe muke jer radije govorimo o svojima. Ne volimo čuti za tuđe križeve jer ionako su naši križevi najgori i najteži. Mi više volimo govoriti

o svojim zaslugama i dostignućima. Ako nešto želimo postići, nećemo razmislit o tome jesmo li baš mi za to sposobni ili je za to mjesto netko drugi bolji od nas, već ćemo sve učiniti, potegnuti sve veze i vezice da se domognemo mjesta koje smo sebi zacrtali. Bilo bi dobro da se tu i tamo sjetimo Isusovih riječi: „Ako tko želi biti prvi, neka bude od svih posljednji i svima poslužitelj.“ Možda je to prigoda da se sjetimo kako ima ljudi oko nas koji nam služe i svojom dobrotom, svojom požrtvovnošću i svojim strpljenjem. Ovaj bi svijet bio puno siromašniji da nema onih koji služe i koji žive po Isusovoj riječi. Njih, dakako, nećemo naći „na prvim mjestima“, o njima neće govoriti naši mediji, ali, hvala Bogu, oni to i ne očekuju. Oni služe ne radi sebe, nego iz ljubavi prema čovjeku, kako je i Isus pokazao svojim primjerom. Nadam se da možemo razumjeti Isusov primjer kada dijete apostolima stavљa za uzor. Primiti ovakvo dijete znači učiniti nešto iz ljubavi. To bi mogao i nama biti primjer da ne moramo baš uvijek davati samo onima koji će nam sigurno vratiti, da barem ponekad poklonimo svoju pažnju, dobrotu, talente, strpljenje i poštovanje i onima koji nam nemaju čime uzvrati. Poštovani čitatelji, pokušajmo čuti i živjeti tu Isusovu riječ i na taj ćemo način sigurno biti dobar primjer mnogima koji od na očekuju uzor pravoga kršćanskog života. Bila vam svima lijepa i blagoslovljena jesen koja nam dolazi.

Inauguracija kipa slike Majke Terezije iz Calcutte

RIJEKA U Svetištu Majke Božje Trsatske koje ove godine obilježava 40 godina od kako je sveta Majka Terezija posjetila trsatski brije, 22. rujna svečano je otkriven i blagoslovjen njezin kip u prostoru ispred crkve. Kako su na mrežnim stranicama Svetišta Majke Božje Trsatske izvijestili, svečanosti su prisustvovali brojni uzvanici, a svetu misu i blagoslov predvodio je mons. Lush Gjergji, generalni vikar prizrenske i prištinske biskupije. Svi oni koji su prisustvovali ovoj svečanosti imali su priliku čuti kako o Majci Tereziji govori onaj koji je neko vrijeme i proveo s njom, a to je sam mons. Gjergji koji je naglasio kako ne trebamo samo promatrati ono što je Svetica iz Kalkute činila, nego i mi moramo živjeti njezinim životom na poseban način približavajući se malenom čovjeku. Ispričao je priču kako je jednom prilikom bio u klanjanju s Majkom Terezijom te ga je ona nakon petosatnog klanjanja pozvala riječima: „Idemo sada tražiti Isusa na ulicama.“ Nakon toga su se uputili na ulice gdje su susretali bolesne i gubave osobe u kojima je svetica prepoznavala Isusa. Na kraju ga je pitala: „I kakav vam je Isus u našem kvartu?“ Mons. Gjergji je ovdje stao i rekao nam kako smo svi pozvani zapitati se kakav je Isus u našemu kvartu. Ispred crkve Majke Božje Trsatske nalazi se i kip svetog Ivana Pavla II. koji je bio prijatelj sa svetom Majkom Terezijom. Oni će biti poticaj svim hodočasnicima da je ovo mjesto uistinu važno za sve ljude, ali i poziv da se na način na koji su nam oni pokazali odnosimo prema Isusu, zaključuje se na mrežnim stranicama Svetišta Majke Božje Trsatske. (IKA)

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulsko biskupije

Glavni urednik: Vilim Grbac

Zamjenik glavnog urednika: Željko Mrak

Uredništvo: Blaž Bošnjaković, Vilim Grbac, Ilija Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-342

ladonja@biskupija-porecko-pulsko.hr

ladonja@josipturcinovic.com

List izlazi 12 puta godišnje

Grafičko oblikovanje i priprema: David Ivić

Tisk/Nakladnik:

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

IBAN HR7023800061147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

SWIFT ESBC HR 22

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovnica: Pogled na Sv. Eufemiju - Rovinj

Od nevolje do nade

Bez nade nema budućnosti, na-
protiv, nada je potka kojom
čovjek tka svoju budućnost. U
poslanici Rimljanima Pavao nam daje
dvije karakteristike nade. Prva je: „nada
ne postiđuje“ (Rim 5,5), a druga: „U
nadi smo spašeni. Nada koja se vidi
nije nada...“ (Rim 8,24).

O nadi koja ne postiđuje, Pavao go-
vorи u kontekstu koji sugerira kako se
kršćanin mora dičiti svojim nevoljama – jer nevolja rađa postojanošću, posto-
janost prokušanošću, a a prokušanost – nadom. Prva riječ u ovom nizu je
nevolja, a ona prije ili kasnije zadesi
svakog čovjeka. Na žalost, mnogi će se
i zaustaviti na nevolji, i iz nje neće ra-
zviti ovaj optimistični Pavlov niz: neće
se iz nevolje roditi ni postojanost, ni
prokušanost ni nada. U čemu je tajna?
Odakle Pavlu to da nevolja ima smisao
i blistav kraj u nadi koja ne postiđuje?
Kako čovjek može od slike ulice, ne-
volje, teškoće – doći do svjetla? Ovo
pitanje si je postavio svaki čovjek u sva-
ko vrijeme, od kad je svijeta i čovjeka.
Temelj Pavlovog pogleda na svijet je
iskustvo ljubavi. Za razliku od Pavla,
mi ljudi svakog vremena i prostora, u
trenutku nevolje često stvaramo po-
gled na svijet u kojem je jedini absolut,

jedina sigurnost – nevolja koja nam
se dogodila. Apsolutiziramo trenutak
teškoće, kao da cjelokupna povijest nas
i čovječanstva počinje i završava s pro-
blemom koji nas je zadesio. I time čini-
mo veliku, absolutnu grešku. S druge
strane, Pavlov svjetonazor ne započinje
s problemom ili nevoljom: naprotiv –
započinje s temeljem svake egzistencije,
svakog života – a to je Božja ljubav,
koja je „izlivena u našim srcima“ (Rim
5,5). U perspektivi Božje ljubavi koja je
prisutna, prati nas, i vječna je – svaki
problem postaje relativan i prolazan.
Svijest o Božjoj ljubavi, o dobroti koja
nas okružuje, jedina je stvarnost koja
našem umu može dati dovoljno svjetla
da razborito, racionalno, praktično,
mudro i dalekosežno pristupi proble-
mu i riješi ga. Ljubav je temelj i krajnji
cilj naše nade. A sad pogledajmo niz
koji od nevolje vodi do nade, prema
Pavlu: nevolja - postojanost – proku-
šanost - nada. Postojanost – u grčkom
izvorniku glasi „*hypomone*“, latinski
„patientia“, što znači i ustrajnost i strpl-
jivost, koja prodrazumijeva odluku da
se živi i hrabro napreduje. Ustrajnost je
karakteristika svetaca, koji se nisu dali
uzdrmati prvom preprekom, napro-
тив, prepreka ih je poticala da još bolje

utvrde razloge za ljubav. Ustrajnost je
karakteristika i genijalaca koji su pred
zaprekama iznalazili kreativno novo
rješenje. Ustrajnost i postojanost rađaju
prokušanošću: „probatione“ latinski, ili
iskušana krepost. Kad se u prokušanoj
kreposti poslože vrijednosti, odjed-
nom postaje jasno što je važno, a što
nije vrijedno spomena – i tu se rađa
nada. U jasnoći vrijednosnog sustava.
I tada, vječnost i sigurnost Božje lju-
bavi zasja kao stozerni smisao, jedino
pouzdano sidro. Pavao zna da ne priča
banalnosti – Pavao se diči nadom koja
je nevidljiva (Rim 8,24). Nije jeftino
i brzo rješenje, već do nje treba doći,
uz napor uma, duše i srca. Put ide od
intelekta, poznavanja Božje objave, do
odluke da se čini dobro, koja uvijek
zahtjeva veliku čovjekovu snagu. No,
niz od nevolje do nade ostaje čovjeku
zaključan i nedokučiv, ako ne prihvati
da je Bog Otac koji se za njega brine i za
njega želi život u punini. Otkrivanje tog
odnosa s Bogom ključ je svakog smisla
i svake nade: a započinje jednostavnim
korakom djetinjeg povjerenja koje pred
nevoljom ne vidi problem, nego priliku
da prepoznamo potku Božje ljubavi
u našem životu.

Nadbiskup Rajić predvodio hodočašće Istrana na Trsat

U subotu, 1. rujna 2018. održano je hodočašće Istrana Majci Božjoj Trsatskoj. Već dugo godina vjernici Porečke i Puliske biskupije organizirano hodočaste u to drevno marijansko svetište, „hrvatski Nazaret“, predvođeni svojim biskupima i svećenicima.

Jedna skupina redovito odlazi onamo kako su išle nebrojene prethodne generacije, pješice iz raznih krajeva Istre. Posljednjih se desetljeća ustalila praksa da se hodočasnici pješaci okupe dva dana ranije, u četvrtak, u pazinskom franjevačkom samostanu Pohođenja Marijina te misom u podne započnu hodočašće na kojem u dva dana prošjeće šezdesetak kilometara. Točno 47 sati nakon okupljanja u Pazinu i ove se godine šezdesetak hodočasnika pješaka pridružilo ostalim hodočasnicima koji su stigli na Trsat u velikom broju, autobusima i osobnim automobilima, te su svi zajedno sudjelovali na misi u perivoju Svetišta. Ove se godine, unatoč izglednosti kišnoga vremena, okupilo više od 2500 vjernika. Misno je slavlje predvodio nadbiskup mons. Petar Rajić, naslovni nadbiskup Sarsenteruma, trenutno na službi apostolskoga nuncija u Angoli, Sv. Tomi i Principu. On se ovih dana nalazi u Porečkoj i Pulskoj biskupiji pa mu je mjesni ordinarij mons. Dražen Kutleša, kao pravi domaćin, prepustio predvođenje hodočasnicike mise. Koncelebriralo je sedamdesetak svećenika. Nadbiskup Rajić u prigodnoj je homiliji napomenuo kako se Crkva rado okuplja u Gospinim svetištima oko Majke Božje jer je ona bila od Boga izabrana da postane prvo svetište i prebivalište na ovome svijetu za Božjega Sina. Ona je jedina od svih žena ikada na svijetu bila izabrana da postane Majka Božjega Sina, podsjetio je propovjednik. Bog ju je za tu ulogu pripremio sačuvavši je od njezina začeća u utrobi njezine majke Ane od svakoga grijeha, zato je ona za nas bezgrešna i vazda djevica, majka Božjega Sina. Stoga nju častimo i njoj se utječemo baš zato što nas ona zagovara kod svoga sina Isusa Krista.

Čistoća, poniznost i vjernost

Propovjednik je posebno istaknuo tri temeljna obilježja Majke Božje: čistoću, poniznost i vjernost. Marija je cijeli svoj život živjela u posvemašnjoj čistoći. Mi

smo svi od Adama rođeni u istočnom grijehu. Zahvaljujući sakramentu krštenja, briše nam se taj grijeh, no ostaju tragovi naših grijeha za koje se moramo pokajati i redovito isповijedati. Marija je jedinstvena po svojoj čistoći. Danas, kada je zavladao liberalizam i kao da je sve dopušteno, kada suvremeno društvo čistoću smatra nečim zastarjelim, posebno je važno, da bismo bili autentični suradnici Božje milosti, čuvati se grijeha i grešne prigode te u svim životnim okolnostima nastojati sačuvati čistoću duše i tijela, čistoću srca, naglasio je propovjednik. Bog, koji je izvor naše svetosti, poziva nas na svetost, to je temeljni kršćanski poziv. Neka naš cilj bude sačuvati svetost u obiteljima i u budućim naraštajima, pozvao je propovjednik te istaknuo važnost izbjegavanja verbalnoga nasilja. Nadalje, po uzoru na Mariju trebamo biti ponizni. Ona je jedinstvena po svojoj poniznosti, ona se nakon andelova Navještenja nije uzoholila, već je ostala ponizna. Ona je otisla svojoj rođakinji Elizabeti i s njom dijelila tu radost. Time je svima nama dala primjer: kada nam ide dobro u životu da znamo ostati ponizni, da se ne hvalimo pred drugima i da ne tražimo da nas drugi hvale. Trebamo ostati ponizni, zahvalni Bogu i uvijek pripisivati prije Bogu zasluge nego sebi jer Bog je onaj koji čini velika djela preko nas. Poniznost se danas, u svijetu kojim vlada bahatost, smatra slabosću, no Bog daje svoju milost onima koji mu služe u poniznosti. No, i u poniznosti je potrebno znati hrabro zastupati svoja uvjerenja i smjelo reći ono što je istina i pravo. Marija je jedinstvena i po svojoj vjernosti,

nastavio je propovjednik, ona je vjerovala Bogu i njegovoj riječi, i slušala je. I mi smo dužni vjerovati Bogu kada nam progovara u Evandelju. Po toj Riječi Božjoj mi živimo, mičemo se i jesmo, citirao je propovjednik. Uvijek i svugdje smo, po uzoru na Mariju, pozvani biti vjerni Bogu, stalno, a ne samo povremeno ili samo kada je to lako. Bog traži vjernost 24 sata u danu ako želimo biti njegovi učenici, traži da slijedimo Kristov nauk 365 dana, u svakom trenutku, bez prekida. Bez obzira koja je naša uloga, živimo li kao laici ili kao osobe posvećena života, pozvani smo po uzoru na Mariju reći: „Neka mi bude po tvojoj riječi, Bože“, pozvani smo živjeti po Božjoj riječi da svaka Božja riječ bude za nas izvor života. Marija je velika po tome što je bila čista, ponizna i vjerna – to je životni plan za svakoga od nas. Dao Bog da po zagovoru Blažene Djevice Marije i mi možemo biti čist naraštaj, ponizan narod i vjerni puk Božji svih dana svoga života. U tome će se ispuniti velika radost u nama samima i onda ćemo i mi zajedno s Marijom moći veličati Boga u našemu životu za velika djela što nam učini Gospodin, zaključio je nadbiskup Rajić.

Na kraju misnoga slavlja predvoditelj je, uime svih hodočasnika, izmolio zavjetnu molitvu pred likom Majke Božje Trsatske. Na kraju se riječima zahvale nadbiskupu predvoditelju te svima okupljenima obratio porečki i pulski ordinarij mons. Dražen Kutleša. Nakon mise su se koncelebranti i puk u procesiji uputili prema crkvi gdje su se u ophodu oko glavnog oltara poklonili pred slikom Gospe Trsatske. (G. Krizman)

Hodočasnici pješaci krenuli prema Trsatu

U četvrtak, 30. kolovoza 2018. pedesetak hodočasnika pješaka krenulo je na tradicionalno hodočašće Istrana Majci Božjoj Trsatskoj. Hodočašće su, kao i svake godine, započeli misnim slavljem u pazinskom franjevačkom samostanu Pohođenja Marijina koje je ove godine predvodio vlč. Darko Zgrabić, župnik u Svetvinčentu. Nakon zajedničke fotografije ispred samostanske crkve krenuli su na put, noseći svoje zahvale i prošnje Majci Božjoj Trsatskoj, upravo kako su to činile nebrojene generacije vjernika iz Istre tijekom svih stoljeća postojanja toga marijanskog svetišta. Ove su godine s hodočasnima pješaćili vlč. Darko Zgrabić, fra Marinko Klaić iz pazinskoga samostana te dvije redovnice iz reda Sestara Milosrdnoga Isusa. Putem su im se pridružili i drugi hodočasnici te su svi zajedno, u subotu, 1. rujna, nakon uspinjanja Trsatskim stubama, sudjelovali na svečanom koncelebriranom misnom slavlju koje je u perivoju Trsatskoga svetišta predvodio porečki i pulski ordinarij mons. Dražen Kutleša.

Kada se mostovi uruše

Što se sve događa kad nam mostovi popuste, kao što se to nedavno dogodilo u Genovi? Grad je ostao gotovo paraliziran, podijeljen, s ogromnim problemima komunikacije. Ljudi vole mostove. Vole znati da se uvijek mogu u kratkom vremenu susresti s nekim. Mostovi su jednostavno simboli ljudske komunikacije, povezanosti. Kada se uruše, skoro uvijek ostavljaju za sobom žrtve, masovne žrtve, kao što su one pronađene ispod ruševina u Genovi, ali i pojedinačne žrtve, pogotovo na razini duha. Kada se mostovi uruše, uvijek iza sebe ostavljaju prazninu, osjećaj nemoći. I nije čak ni najvažnije tko je krivac za urušavanje mosta. Jer netko je uvijek krov. Mostovi zahtijevaju ljudsku brigu, traže redovitu obnovu strukture, potrebnuju ljude koji će stalno voditi brigu o njima. Jednom riječju, urušavanje mosta nije samo tehnički problem ili pitanje juridičkoga traženja kriavca. Ono uvijek podsjeća ljude na krhkost ljudske komunikacije i povezanosti, ukazuje na potrebu njegovanja svega onoga što ljudi zbljžava, onoga što im uopće omogućuje da budu solidarni, da se osjećaju ne kao masa nego kao zajednica.

Mostovi u obitelji

Što se, naprimjer, događa kada se počnu urušavati mostovi u obitelji? Koliki su mostovi porušeni u obiteljima u kojima na djelu nije bila povezanost, nego je sve diktirao odnos moći jednoga nad drugim. Možda ni sv. Pavao nije trebao izreći onu svoju tvrdnju kako se žene uvijek moraju muževima pokoravati kao Gospodinu. Ove riječi svakako ne smjeraju samo na odnos muža i žene

nego se odnose na sve članove obitelji: na odnos bračnoga para prema djeci, prema robovima koji su tada bili dio obitelji itd. Svojevrsna je hijerarhija bila nužna i unutar obitelji, ona je svima davala osjećaj sigurnosti: glava obitelji brine se o dobrobiti svih članova. Pavao ne misli na podvrgavanje na temelju moći, nego na komunikaciju između muža i žene u Kristovu duhu. To podrazumijeva da se oboje odreknu težnje vladanja nad drugim, da se oboje odreknu želje da oni uvijek „imaju pravo“. Jedan je mladi bračni par to sasvim ozbiljno shvatio. Često su se svadali pa su se dogovorili da svatko od njih naizmjenično tijekom jedne godine „ima pravo“. Jedan od njih, kod neke nesuglasice, svake je druge godine morao reći: „U redu, prihvaćam, u ovoj godini ti imaš pravo.“ Ne znamo jesu li u tome izdržali, ali to svakako nije bilo lako. No, moralu su nešto učinili kako se među njima bračni most ne bi urušio. U svakom slučaju, ideja je originalna. Možda se za tako nešto odluči koji bračni par ako osjeti da im bračni „most“ popušta, pogotovo nakon Susreta obitelji ove godine u Solinu.

Društvene mreže i porušeni mostovi

Vjerojatno će mnogi, umjesto takvoga napora, posegnuti za onime što im nude internet i društvene mreže. Jesmo li mnoge mostove među nama porušili unatoč neviđenih mogućnosti komunikacije putem društvenih mreža? Umjesto govora „u lice“, govorimo putem Faceboka ili Twittera. Na pitanje novinara: „U čemu Vi vidite najveću snagu čovjeka u odnosu na kompjutor?“ Bob Mankoff,

urednik magazina „New Yorker“, odgovorio je: „Snagu čovjeka u odnosu na stroj vidim onda kada ne činimo ništa. Nijedan kompjutor nije za to sposoban. Kada jedan stroj ne čini ništa, on je ništa. Kada ljudi ne čine ništa, oni ostaju duboko ljudski. Mi jednostavno postojimo, neovisno o tome činimo li nešto. Zar to nije prekrasno?“ Možda zvuči bezazleno, ili čak simpatično, kada skupina mlađih šeta ulicom ili sjedi u parku, bez riječi, svatko zadubljen u svoj mobitel. Kao da je stroj postao „nešto“, a ljudi „ništa“. Još je gore kada se takva nekomunikacija odvija među bračnim drugovima ili između roditelja i djece. Možda sada ne osjećamo posljedice takvoga načina ophodenja među ljudima. Ali one zacijelo neće biti blistave. I most u Genovi urušio se zbog nebrige ljudi. Prepustili su ga njemu samome. Možda smo i mi, mlađi i stariji, previše toga prepustili drugima, medijskim lobijima, kojima sigurno nije u interesu da mlađi ljudi životne probleme i pitanja rješavaju „oči u oči“ jer time gube zaradu. Još im je manje u interesu da obitelji svoj život uzmu u vlastite ruke. Važnije im je da se mostovi među članovima obitelji poruše, pa onda svatko od tih članova postane gorljiv korisnik sadržaja koji oni nude. Slučaj u Genovi ponukao je mnoge da preispitaju stanje mostova nad cestama i prugama. Ne znam je li itko došao na ideju da nekako preispitamo stanje „mostova“ među ljudima, u obiteljima, među mlađima, bez obzira na to što je to teže nego izgraditi jedan novi most, u Genovi ili negdje drugdje.

Egidije Bulešić

Osim Upravnoga odbora, sindikata, menadžera, vlasnika, suvlasnika i države, postoji li još koji čimbenik na kojega bi trebalo računati kad se govori i raspravlja o Uljaniku? Nismo li nekoga zaboravili? Ne ignoramo li koga?

U Uljaniku je radio mladić kreposna i sveta života. Katolik Egidije Bulešić. Ne Miro, nego Egidije. Taj je mladić jedan od devetero djece rođenih u obitelji Bulešić (1905.). Kršten je u pulskoj katedrali, a osnovnu školu „Sveti Martin“ pohađao je također u Puli. Nakon I. svjetskog rata zaposlio se kao tesar u brodogradilištu „Uljanik“. U večernjoj se školi ospособio za brodskoga tehničkog crtača. Bio je praktičan vjernik. Svako je jutro išao na svetu misu, a nakon nje na posao. Sam je za sebe izjavio: „Ja sam katolički mladić koji misli na probleme čitavoga svijeta, na sve ljudе, na budućnost. Katolički mladić ima katoličko srce, a to znači srce u kojem stoji čitav svijet“, dodajmo mi danas, u ovoj situaciji, „...a kako ne današnji „Uljanik“? Imao je samilosno, karitativno srce: pohodio je starce i bolesne i pomagao napuštenoj djeci. Govorio je: „Zadatak života znači svim srcem, svim silama raditi za druge, za bližnje. To znači žrtvovati se, odricati se, poniziti se, moliti, drhtati, plakati, žalostiti se za sve duše i rodit ih u Kristu. Kako je lijepo podizati bijedne i još im jednom pružiti nadu u spasenje.“ I njegovo je odsluženje vojno-g roka povezano s morem i brodom. Bio je na brodu s 2000 mornara. Na brodu je osnovao knjižnicu i podigao oltar. Okupljaо je mornare i časnike te promicao vjeru i moral. Čudorednu čistoću. No, ta čistoća nije bila sterilna, nego plodna. On je i druge upućivao na vrijednost takvoga ponašanja, druge je upućivao u vjeru iz koje je crpio motivaciju i snagu da se tako ponaša. I onda je bilo pornografije koju su mu „turali pod nos“ ismijavajući ga, ali on se nije dao pokolebatи. Bio je angažiran vjernik koji svoju vjeru nije skrivaо. Nije ju ni nasilno nametao, ali je kao takav bio izazov svojoj okolini. Nije bio samo uškrobljeni pobožnjaković, već duša spremna pomagati svojim bližnjim-

ma. Nije bio ni neki tip zatvoren u svoju sumornu pobožnost, već otvoren i veseo. Bio je čovjek spreman pomagati slabijima od sebe u svakom pogledu, žrtvujući se i podmećući svoja leđa u doslovnom i u prenesenom smislu. A ni to nije radio samo tako, nepromišljeno, skupljajući jeftine bodove na račun vlastite promocije kao nekoga „dobrice“, već s muževnim stavom. Radilo se o zreloj i karakternoj osobnosti. Jedan vojnik svjedoči: „Velika je bila njegova ljubav prema nama, a mi smo mu radili tolike dešpete. Predložio nam je živjeti čisto.“ Egidije o svojim borbama svjedoči: „Žestoko sam se i potpuno opirao svim napastima svijeta, tijela i zloduha. Uvijek sam pobijedio, potpuno predan Božjoj volji. Vojnički je život bio najljepši dio mojega života.“ Iako tako sveta života, nije bio pošteđen kušnji sa zdravljem. Vozeći se bicikлом, pokisao je i dobio upalu pluća, od koje je umro na glasu svetosti (1929.). U bolesti je govorio: „Od silnoga napora razbolio sam se ... za što nema lijeka. Uvijek sam sretan... Umrem li, idem uživati s Isusom. Nikad nisam bio u tolikom duševnom miru... Zadovoljan sam da sam proživio jedan čist, dobar život.“ Uljanik je bio onda i danas „mravinjak“ s više tisuća ljudi kojima je glavni cilj zaraditi za život, za sebe i za obitelj. Ti su ljudi različitih karaktera, različitih osobnih, obiteljskih, narodnosnih, danas i rasnih, povijesti i vjera. Mnogoljubnost bez jasne radne strategije i bez čvrste discipline ostavlja puno prostora za zabušavanje, izbjegavanje odgovornosti na svim razinama, za propuste i namjerne štete. Protiv toga se na svom radnom mjestu Egidije borio. Na svom je radnom mjestu bio prepozнат kao pošten, vrijedan i savjestan i kao takav imao je utjecaj na svoju užu radnu okolinu, da oni budu nešto bolji. Pronosio se glas o tom „Čudu Božje milosti“ i drugdje po Uljaniku. Njegovo čudoređe i njegova vjera bili su djelotvorni. Tako ga „Osvavatore Romano“ proglašava „najšarmantnijom mladom ličnošću XX. stoljeća“. Suvremenim se gigantom „Uljanik“ doživljavaо kao pompozna veličina, samodostatna, kao „kula babilonska“, kao

krava muzara nepresušnih mogućnosti, kao „obećani grad Jeruzalem u kojem je hram Božji“ (ovde hram nepresušna novca) pa se ne može dogoditi da netko (Tko to?) dopusti njegovu propast, ne može se dogoditi da toliki radnici i njihove obitelji završe na ulici ili na zavodu za zapošljavanje... „Tko nam što može?“ prkosilo se i slagalo svoje autonomne križaljke. „Kula“ se opasno naginje, „hram“ puca po sredini, miševi bježe, tone li brod? Što su, i inače, radili mornari? Do kritične su točke hulili, prkosili, vrijeđali i ismijavali, pravili se važni, ali kad je „zagustilo“, iskusni su znali po njihovu ponašanju „koja je ura“ – počeli su moliti, zazivati Boga i Gospu, zavjetovati se... čak i oni najokorjeliji. Tko ne vjeruje, neka barem letimice pogleda u kapelu zavjetnih darova na Trsatu.

Dakle, gdje smo sad? Sve će gore spomenute strukture raditi svoj posao. Što će napraviti? I Bruxelles će raditi svoj posao. Što će napraviti? Tko to zna? Pitanje je znaju li i oni sami što će napraviti. Piše u Bibliji: „Proklet čovjek koji se uzda u čovjeka i slabo tijelo smatra svojom mišicom!“ (Pod tijelom se podrazumijeva i čovjekov mozak, snaga njegove pameti.) Narodna mudrost kaže: „Bog i po krivim crtama ravno piše!“

Ima i danas u Uljaniku osoba poput Egidija Bulešića. Božjih. Samozatajnih. Vjernih. Neka upućuju vapaje Bogu i Gospu, neka zazivaju zagovor ovoga „čudnoga mladića“ na sav „Uljanik“... Neka pozivaju i druge (i one najokorjelije) na molitvu. Neka preporučaju svoju budućnost i sudbinu svojih obitelji pomoći odozgo. Neka budu uvjereni da ih Bog neće ostaviti, sve ako ih ljudi ostave. Već će se snaći, već će Gospodin providjeti neko rješenje. Samo treba vjera. Vjera jednoga Egidija Bulešića. I za Gospu se kaže: „Još se nije čulo da je ostao neuslišan onaj koji se Tebi utječe!“ Molimo i Majku Nebesku, Blaženu Djevicu Mariju, u čije je svetište u Šijani kod Pule često hodočastio „časni sluga Božji“ Egidije. Egidije Bulešiću, moli i zagovaraj „Uljanik“ i „uljanikovce“!

Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji u Solinu

Predstavnici biskupija Splitske metropolije pod vodstvom pročelnika obiteljskih ureda obradili su pojedinu obiteljsku temu kroz meditaciju, pjesmu i molitvu, a pjevanje je predvodio „Papa-band“ iz Solina.

Solin, (IKA) - Središnja proslava Trećega nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji počela je u nedjelju 16. rujna u prasvetištu Gospe od Otoka u Solinu predprogramom koji su pripremili biskupije Splitske metropolije: Šibenska biskupija, Hvarska biskupija, Dubrovačka biskupija, Kotorska biskupija. Predstavnici svake biskupije (Marija Friedrich i Igor s četiri sina iz Šibenske biskupije, Katja i Kruso Cukrov s četvero djece iz Hvarske biskupije, dr. Matko Bupić iz Dubrovačke biskupije te Dario Brkanović i Neda Radojičić-Petić iz Kotorske biskupije) pod vodstvom svojih pročelnika obiteljskih ureda obradili su pojedinu obiteljsku temu kroz meditaciju, pjesmu i molitvu. Pročitana su četiri odlomka iz Svetoga pisma te iznijeta osobna promišljanja o obitelji o temama „Obitelj - iz Božjeg izvora“, „Obitelj – izvor života“,

„Obitelj – izvor svetosti“, „Obitelj – izvor radosti“.

Program je moderirala Kristina Bitanga, a pjevanje je predvodio „Papa-band“ iz Solina, koji je otpjevao i himnu Susreta „Kristu vjerni zauvijek“. Tekst za himnu napisali su: Bruno Kozina, Krešimir Miletic, Verica Kraš Villa, Petar-Krešimir Hodžić, a uglazbio ju je Bruno Kozina.

U Domu kulture Žvonimir u Solinu organiziran je Press Centar za novinare, na Gospinoj Otoku postavljeni su donacijski štandovi a sva prikupljena sredstva od suvenira idu u fond za nabavu endoskopskog stupa - za operacije djece u Klinici za dječju kirurgiju KBC Split.

„Obitelj izvor života i radosti“

Na Gospinoj livadi u prasvetištu Gospe od Otoka u Solinu započelo je središnje euharistijsko slavlje Trećega nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji.

Solin, (IKA) - Pod geslom „Obitelj izvor života i radosti“ započeo je središnji događaj Trećega nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji - svečano euharistijsko slavlje na Gospinoj livadi

u prasvetištu Gospe od Otoka u Solinu u nedjelju 16. rujna.

Uz predvoditelja slavlja splitsko-makarskoga nadbiskupa i metropolitu Marina Barišića u slavlju sudjeluje 21 nadbiskup: nadbiskup zadarski Želimir Puljić, predsjednik HBK, riječki Ivan Devčić, đakovačko-osječki Đuro Hranić, umirovljeni nadbiskup Marin Srakić, naslovni nadbiskup Nina nuncij Martin Vidović; biskupi bjelovarsko-križevački Vjekoslav Huzjak, dubrovački Mate Uzinić, krčki Ivica Petanjak, porečko-pulski Dražen Kutleša, požeški Antun Škvorčević, sisački Vlado Košić, šibenski Tomislav Rogić, hvarske Petar Palić, gospičko-senjski Zdenko Križić, vojni Jure Bogdan, kotorski Ilija Janjić; umirovljeni biskupi Slobodan Štambuk i Ante Ivas, pomoćni biskupi zagrebački Mijo Gorski i Ivan Šaško, banjolučki Marko Semren; potom tajnik Apostolske nunciature u RH mons. Janusz Blachowiak, generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Miroslav Vidović, generalni vikar Mostarske biskupije mons. Željko Majić, provincijali franjevačke provincije Pre-svetog Otkupitelja fra Joško Kodžoman,

Hodočasnici iz Umaga, Pule, Loborike, Marčane, Pazina, Gologorice, Paza...

Hodočasnici iz Labinskog dekanata

franjevaca trećoredaca fra Ivo Martinić, dominikanaca o. Slavko Slišković, konventualaca fra Josip Blažević i oko dvije stotine svećenika. Na Gospinu polju okupilo se oko 20.000 vjernika iz svih biskupija Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Vojvodine, iz Hrvatskih katoličkih misija Europe i svijeta.

Pozdravivši stupove i budućnost društva i Crkve – očeve i majke, dječu i mlade, djedove i bake, nadbiskup Barišić je posebno pozdravio hrvatsku predsjednicu Kolindu Grabar Kitarović; potpredsjednika Vlade i ministra obrane gospodina Damira Krstičevića; izaslanika predsjednika Sabora – gradonačelnika Splita Andru Krstulovića

Oparu, izaslanika Predsjednika Vlade – splitsko-dalmatinskog župana Blaženka Bobana; gradonačelnika Solina Dalibora Ninčevića; načelnika Glavnog stožera Hrvatske vojske generala Mirka Šundova kao i generala Mladen Fuzula a osobit pozdrav i zahvalnost uputio je hrvatskim vojnicima koji brinu da Susret obitelji prođe u najboljem redu.

Nadbiskup Barišić uputio je pozdrav hrvatskim braniteljima i njihovim obiteljima, nazočnim ministrima i zastupnicima u Saboru, gradonačelnicima i načelnicima, predstavnicima policije, zdravstva, školstva, Sveučilišta, znanosti, kulture kao i članovima civilnih i crkvenih udruga i pokreta. Pozdravio

je nazočnu braću biskupe, tajnika Apostolske nuncijature u Zagrebu, svećenike, redovnike i redovnice, bogoslove, sjemeništare i kandidatice. Poseban pozdrav uputio je volontera, njima oko 120, članovima zborna, izvođačima, sudionicima i svima koji su pridonijeli ljepoti i sigurnosti slavlja. Pozdravio je i sve one koji prate misu putem Hrvatske radio televizije i Hrvatskoga katoličkog radija, a osobito starije, bolesne i nemoćne.

„Na Gospinu smo Otoku. Majka Marija je prostrla ovaj divni zeleni stolnjak, Krist nas poziva na svoju gozbu ljubavi kako bismo nadahnuti Duhom Svetim proslavili Milosrdnog Oca. Saberimo se i započimo ovo sveto slavlje”, zaključio je nadbiskup Barišić uvodeći u misno slavlje.

Pjevanje na središnjem slavlju predvodi Veliki mješoviti zbor pod ravnjanjem maestra don Šime Marovića, uz pratnju splitskoga Brass quinteta te orguljašku pratnju maestra don Ivana Urlića. Ceremonijar je dr. don Ivica Žižić. Ministri su bogoslovi Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu.

Četvrti nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji 2021. godine u Ludbregu

Riječ zahvale na kraju euharistijskoga slavlja Trećega nacionalnoga susreta hrvatskih katoličkih obitelji u Solinu 16. rujna uputio je zadarski nadbiskup

i predsjednik HBK Želimir Puljić. Prijestoj se nekadašnjih velikih proslava u solinskom Prasvetištu: od onoga slavlja s Ivanom Pavlom II., u listopadu prije dvadeset godina, kad je ovdje s mlađima pjevuo „Zdravo Djeko Kraljice Hrvata”, velike tisućite obljetnice naše kraljice „Jelene slavne”, koja tu počiva?! pa do ovoga Susreta obitelji. Podsjetio je na povijest nacionalnih susreta obitelji: godine 2011. u Zagrebu s papom Benediktom XVI. i godine 2015. u Gospinu svetištu na Trsatu.

„Završavajući ovo slavlje našeg trećeg susreta, dođe mi ponoviti Petrove riječi s Gore Preobraženja: ‘Lijepo nam je ovdje biti.’ Lijepo je slušati žubor rijeke Jadro, koja simbolizira naš hrvatski Jordan i naše Jadransko more koje svojom plavom bojom umiva bijelo kamenje, oblichenom crvenom krvlju tolikih mučenika ove nadbiskupije i čitave Domovine. Lijepo nam je i osjećamo se kod kuće s vama, drage i poštovane obitelji iz bliza i izdaleka, iz Domovine i iz inozemstva. Jer, vi ste ‘pravi izvor života i razlog naše radošt’ kako piše na logotipu ovoga susreta”, kazao je predsjednik HBK.

Mons. Puljić zahvalio je Splitsko-makarskoj nadbiskupiji na čelu s nadbiskupom Barišićem i suradnicima koji su uložili puno truda i ljubavi u pripremi ovoga Trećega nacionalnoga susreta hrvatskih katoličkih obitelji u Solinu. Potom Vijeću HBK za život i obitelj na čelu s dubrovačkim biskupom Matom Uzinićem i svim članovima Vijeća. A najveću zahvalnost uputio je očevima i majkama, obiteljima koje su po koncilskoj definiciji „prva škola društvenim vrlinama” i „Crkva u malom” (FC 49). „Budite i ostanite ‘intimna zajednica života i ljubavi’ (GS 48) koja je prema Stvoriteljevu naumu u službi života i odgoja novih naraštaja (vidi FC 28-35). Bog vas blagoslovio a

Marija, majka obitelji, neka bdije i prati vas kako bi bili trajna i živa slika samoga otajstva Crkve gdje se uči zajedništvu, poštivanju, ljubavi i solidarnosti. A uz to se naviješta i svjedoči da je ljudski život svet i nepovrijediv: Od začetka do naravnog svršetka. I treba ga braniti na svim područjima: kako na vjerskom i duhovnom, tako i na društvenom i zakonodavnom. I to svim sredstvima što nam ih na raspolaganje stavlja zauzeta ljubav. Obitelji su, naime, Božjim darom i izborom pozvane biti ‘duhovno gnezdo’ i ‘ognjište života’”, kazao je mons. Puljić. Najavio je da će Četvrti nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji biti 2021. godine u Ludbregu u Varaždinskoj biskupiji.

Apostolski blagoslov pape Franje prigodom Trećega nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji pročitao je tajnik Apostolske nuncijature u Republici Hrvatskoj mons. Janusz Stanisław Blachowiak.

Zazive Molitvevjernika čitali su: Jelena Odorčić (Gospičko-senjska biskupija), Tomislav Mikulec (Makedonija), Božana Blašković (Riječka nadbiskupija), Mirko Puđa (Banjolučka biskupija) i Anita Bošnjak (Đakovačko-osječka nadbiskupija). U prinos darova vodu je prinijela obitelj Čelan (Splitsko-makarska nadbiskupija), obitelj Akšamović prinijela je kruh (Požeška biskupija), a vino je prinijela obitelj Samardžić (Porečko-pulska biskupija).

Euharistijsko slavlje završilo je hrvatskom himnom „Lijepa naša” i pjesmom „Zdravo, Djeko” u izvedbi Velikoga mješovitog zbora pod ravnanjem maestra don Šime Marovića, uz pratnju splitskoga Brass quinteta te orguljašku pratnju maestra don Ivana Urlića. U zrak su pušteni baloni s hrvatskom, vatikanskom i zastavom Trećega nacionalnoga susreta hrvatskih katoličkih obitelji.

U tijeku slavlja brojni volonteri hodočasnicima su dijelili vodu, Liturgijski vodič kroz slavlje, kape i ostale uspomene na taj veličanstveni događaj.

Završni program Trećega nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji – koncert duhovne glazbe

Nakon središnje mise na Gospinom Otkazu u Solinu u nedjelju 16. rujna organizirano je druženje svih sudionika uz hranu i koncert duhovne glazbe. Na koncertu su nastupili: Marija Husar Rimac, Klapa HRM Sv. Juraj, duhovno-glazbeni sastav: Emanuel, Rim, Abba i zbor Mihovil.

Susretu obitelji svoj neprocjenjivi obol dala je i Hrvatska vojska. Vojnici su se rado odazvali u pripremi i podijeli ručka za hodočasnike. Time je završen Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji kojemu je domaćin bila Splitsko-makarska nadbiskupija. Četvrti nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji, kako je danas najavljeno, bit će 2021. godine u Ludbregu, u Varaždinskoj biskupiji.

Izložba o bl. Bonifaci na 106. obljetnicu rođenja

BUJE U petak, 7. rujna 2018., na 106. obljetnicu rođenja bl. Francesca Bonifacia, u župnoj crkvi sv. Servula u Bujama, u večernjim je satima svećano otvorena izložba o životu i liku tога Božјег ugodnika pod naslovom „U ime Boga, na usluzi narodu“. Toga su mladog svećenika, zbog njegove revnosti te aktivnoga pastoralnog rada, posebno s mladima, po naređenju komunističkih vlasti ubili pripadnici narodne obrane u rujnu 1946. godine. Izložba, koju je organiziralo tršćansko Društvo prijatelja bl. Francesca Bonifacia, prije je Buja bila izložena u Piranu, Blaženikovu rodnom mjestu, i Trstu, gdje ju je posjetilo više tisuća vjernika.

Predsjednik Društva, ujedno idejni začetnik i autor izložbe, Mario Ravalico iz Trsta pojasnio je kako se ovom izložbom, prigodom 10. obljetnice beatifikacije željelo vjernicima pružiti mogućnost da još bolje upoznaju lik tога uzornog mladog svećenika. Podsjetio je na dosadašnje inicijative u svezi s Blaženikovim likom: knjige, dokumentarne filmove, kao i postavljanje spomenika gdje je posljednji put viđen živ, na mjestu uhićenja. Rekao je kako izložba donosi brojne dosad neobjavljene slike i dokumente, a osobito izjave i svjedočanstva koja otkrivaju nove elemente u nastojanju rasvjetljenja dinamike umorstva Blaženika te mesta gdje je tijelo naknadno zakopano. Ravalico je pojasnio kako je izložba podijeljena na šest kronoloških dijelova. Za prvi dio, o obitelji Blaženika, posebno je na pomoći zahvalio nećaku Gianfrancu Bonifaciju, koji je bio nazočan na otvorenju. U drugom dijelu, koji donosi fotografije i dokumente o Blaženikovu pozivu i odlasku u sjeme nište, napomenuo je, mogu se vidjeti na

fotografijama i brojni istarski svećenici, od kojih su neki, rijetki, još uvijek živi. Treći dio donosi detalje o pastoralnom djelovanju Blaženika, sedam godina djelovanja u Novigradu i dvije u Krasici. Taj dio donosi i dvije fotografije Blaženika u Dajli, Ravalico je napomenuo kako ih je dobio od jedne starije žene koja živi u Trstu te je tako saznao za još dva, dosad nepoznata događaja iz njegova života. Dio o mučeništvu donosi pisano svjedočanstvo koje je pod prisegom prenijela jedna osoba koja je iskaz čula od jednoga od aktera zločina. U tom je dijelu izneseno i pojašnjenje triju pretpostavki o mjestu gdje je zakopano, sakriveno tijelo. Jedina sigurna poznata činjenica jest mjesto njegova uhićenja, sve su ostalo samo pretpostavke, naglasio je Ravalico. Sukladno najnovijim saznanjima, najvjerojatnija je pretpostavka da je ipak tajno, bez obilježja zakopan na grožnjanskom groblju sv. Vida, koje je nedugo zatim prestalo biti korišteno i napravljeno je novo groblje. Jeden je dio izložbe posvećen svečanosti beatifikacije 4. listopada 2008. u katedrali sv. Justa u Trstu, na kojem su nazočili tadašnji ordinarij Porečke i Pulskog biskupije mons. Ivan Milovan i tadašnji biskup u miru mons. Antun Bogetić. Pretposljednji dio donosi pobliže pojašnjenje crkvenoga ustroja na ovim prostorima u vrijeme života bl. Bonifacia. Na kraju je istaknuto nekoliko osoba koje su u tom vremenu podnijele mučeništvo ili maltretiranja od strane komunističkih vlasti, među kojima se ističe figura bl. Miroslava Bulešića. Izložba završava spomen-sličicama iz raznih prigoda, na hrvatskom, talijanskom i slovenskom jeziku koje su posvećene bl. Bonifaciju. Ravalico je naglasio da osim fotografija izložba donosi i neke predmete koji su

pripadali Blaženiku, poput cilicia koji je nosio oko gležnja čineći tako pokoru. Izložen je i njegov brevirijar. Svaki je od tih predmeta popraćen prigodnim pojašnjnjem, najčešće navodeći neki neobični, nadahnjujući detalj gledi njegova života i mučeništva.

Župnik Buja vlč. Vladimir Brizić blagoslovio izložbu

Obraćajući se okupljenima, dogradonačelnica Buja Jessica Acquavita izrazila je zadovoljstvo činjenicom da će tu izložbu imati prigodu vidjeti stanovnici Buja jer, naglasila je, „bl. Francesco Bonifacio je među onima koji su uvelike doprinijeli razvoju povijesnih okolnosti koje su postavile temelj sadašnjosti na ovim prostorima koju mi danas živimo“. Izložbu je blagoslovio župnik Buja vlč. Vladimir Brizić. On je naglasio kako je bl. Bonifacio svojom žrtvom života posvjeđen snagu krštenja koja je osnova kršćanskoga identiteta. Blaženik nije grčevito branio zemaljski život jer je znao da je po krštenju primio život vječni. Zato je zemaljski život dao kao svjedočanstvo svoje vjere. I mi ga stoga želimo bolje upoznati da nam bude primjer i nadahnute u ovim našim vremenima u kojima se društvo, osobito u Europi, sve više udaljava od Boga. Trebamo se vratiti kršćanskim korijenima Europe koji su temelj europske civilizacije. Župnik je podsjetio kako su u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini tijekom Drugoga svjetskog rata ubijena 663 svećenika i 31 redovnica. Bl. Bonifacio nije proglašen blaženim zato što je ubijen, već stoga što je živio život prožet vjerom u Isusa Krsta, život blaženika. Ova izložba želi biti pomoć nama u življenu naše vjere. (G. Krizman)

„Samo se praštanjem zlo može pobijediti“

U Krasici je misnim slavlјem obilježena obljetnica mučeništva i obljetnica proglašenja blaženim Francescom Bonifacijem.

U utorak, 11. rujna 2018. u župnoj crkvi u Krasici kod Buja svetom misom obilježena je 72. obljetnica mučeničke smrti mladoga svećenika Francesca Bonifacia i deseta obljetnica njegove beatifikacije, odnosno proglašenja blaženim. Misno je slavlje predvodio generalni vikar Porečke i Pulsko biskupije mons. Vilim Grbac, u zajedništvu s mjesnim župnikom vlc. Miroslavom Paraniakom. Mons. Grbac u većem je dijelu propovijedi podsjetio vjernike na životni put mladoga svećenika o kojemu se godinama ništa nije znalo jer se nije smjelo spomenuti njegovo ime. Naveo je i niz biografskih podataka, tako i da je rođen 1912. godine u Piranu, od oca Giovannija (Ivana) i majke Luigie Busdon (Buždon) rodom iz Lanišća, kao drugo od sedmoro djece. S 12 godina ušao je u Malo sjemenište u Kopru, a 1932. godine i u Centralnu bogosloviju u Gorici. Zaređen je za svećenika u Trstu krajem prosinca 1936. godine. Svoju je prvu misu slavio 3. siječnja u katedrali u Piranu. Tri mjeseca kasnije imenovan je kapelanom u Novigradu, od 1. srpnja 1939. godine postavljen je za kapelana u Krasici (župa Buje). Mons. Grbac govorio je o djelovanju svećenika Bonifacija u narodu, naročito je bio zainteresiran za mlade i njihovo približavanje Bogu i Isusu Kristu. Organizirao je za njih sportske susrete, izlete, glazbu, pa i odlaske na kupanje. Inače, bio je omiljen gdje je god djelovao, a dolaskom u Krasicu još je više osjećao opasnost koje je bio cijelo vrijeme svjestan. Nisu ga voljele poslijeratne vlasti, posebno su im smetali svećenici koje su ljudi voljeli, koji su imali ljudima što reći. S obzirom na popularnost i toplinu koju je širio među ljudima, jasno da im je smetao takav svećenik, kao što im je smetao i Miroslav Bulešić. Smetali su im oni svećenici koje su ljudi cijenili i voljeli, koji su bili dobri s narodom, pa im je bio cilj da ga maknu... Bio je don Francesco svjestan opasnosti, a biti svećenik u ono vrijeme u Istri bilo je opasno, podsjetio je mons. Grbac, dodajući kako je Francesco Bonifacio bio odličan ispovjednik, znao je slušati i dati pravi savjet. Iako je znao za opasnost i da ga prate, nije te večeri, 11. rujna 1946. godine, ostao kod svećenika u Grožnjanu gdje je imao ispovijedi. Krenuo je u Krasicu gdje su ga čekali

njegovi najbliži i njegov narod. Ali, po svim saznanjima, na putu su ga susreli pripadnici tzv. narodne straže i odtad mu se gubi svaki trag. Pretpostavlja se da je te noći mučen, a njegovo tijelo nikada nije pronađeno. Dana 3. veljače 1954. tršćanska prefektura izdaje dokument o nestanku umjesto smrtnoga lista. Stradao je svjedočeći vjeru, svoju odanost Kristu platio je svojom krvlju, svojim životom. Narod Krasice i okolnih mjesta žalio je za svojim svećenikom, ali nikada se javno nije smjelo govoriti o njegovu nestanku ili načinu na koji je stradao. Tek je 1996. godine prvi put javno objavljeno da se u Krasici održava svečana liturgija kojom se obilježava 50. obljetnica njegove smrti. To je prvi put da se u Istri javno spominje don Francesco.

Samo se praštanjem zlo može pobijediti

Opisujući don Francesca, mons. Grbac je naglasio kako se mlad svećenik, kao primjer drugima, nije molio po potrebi, kad nam treba. On je stalno razgovarao s Bogom, pitajući se je li dobar u molitvi, je li njegova molitva iskrena, je li pravi primjer svojim župljanima, je li se na pravi način pripremio. Nikoga nikada nije osuđivao, prijetili su mu, ozlijedili, ali nikoga nije osuđivao. Optuživali su ga jedni da je bio s fašistima, fašisti da je s partizanima, a Francesco je svakoga gledao samo kao čovjeka. Opraštao je. Samo se praštanjem zlo može pobijediti, samo ljubav može pobijediti mržnju, a svećenik Francesco bio je toga svjestan, to je znao, to je poruka njegova života i djelovanja. Neka nam ova sveta misa posvećena don Francescu pomogne da u svoje vrijeme što dostojnije živimo svo-

ju vjeru. Danas se spominjemo njegove smrti, njegove mulke, slijedeći njegov put i djelo i svjedočeći vjeru. Krvlju svakako ne, hvala Bogu da ne, ali svjedočiti vjeru znači živjeti za poštovanje kada je oko nas sve nepošteno, ostati siromašan, ali pošten. Svjedočiti vjeru danas znači imati dijete više, imati pažnju i razumijevanje prema svima, prema našim starijima posebno, iskazati ljubav i strpljenje. Mnogi u našim bolnicama i domovima za starije svjedoče vjeru velikom ljubavlju prema pacientima, daju sve od sebe, sve svoje sposobnosti ulažu u njihovo zdravlje... Naša su djeca svjedoci vjere. Danas svjedočiti vjeru znači raditi za neko dobro, ne samo za sebe, upravo kakav je Francesco bio, poručio je mons. Grbac na kraju nadahnute propovijedi.

Na kraju misnoga slavlja vjernici su se ispred župne crkve družili uz slastice i piće, prisjećajući se onoga što su čuli o tom mučeniku koji je svoj život dao za vjeru, za Isusov put. (Tekst i foto: Luka Jelavić)

„Blažena Djevica Marija bliska nam je u patnjama“

Blagdan Gospe Žalosne, u jednom istarskom svetištu posvećenom Gospi od Žalosti, u Murinama nedaleko Umaga, proslavljen je u subotu, 15. rujna svečanim misnim slavljem koje je ove godine predvodio vlc. Damir Štifanić, mlađomisnik, župni vikar u Rovinju, uz koncelebraciju nekolicine svećenika iz Dekanata.

MURINE U uvodnom pozdravu, domaćin, rektor Svetišta, umaški župnik i dekan Umaško-optaljskoga dekanata vlc. dr. sc. Josip Grbac podsjetio je kako je to svetište izgrađeno u spomen na nekadašnju crkvu Gospe Žalosne koja se nalazila u središtu Umaga. Naime, govo-vo četiri desetljeća nakon rušenja stare umaške crkve posvećene Gospi od Žalosti (1954.), početkom devedesetih godina (1992.) blagoslovljjen je novi istoimeni pastoralni centar u naselju Murine. Od prvih dana kršćanstva Crkva prepoznaće poseban status Blažene Djevice Marije u povijesti ljudskoga roda. Pobožan se narod još od prvih vremena molitvom utjecao Marijinu zagovoru i na taj način potvrđivao poseban status i važnost koju Marija ima u spasiteljskom poslanju njezina sina Isusa Krista, istaknuo je vlc. Štifanić na početku homilije. Iz prepoznavanja toga statusa i zahvalnosti, Mariji su tijekom povijesti dodjeljivani razni naslovi koji veličaju njezinu posebnost ili opisuju okolnosti u kojima je prepoznata njezina pomoći ili pak označuju mjesto gdje se Marija na poseban način štuje. Tijekom stoljeća izrodila su se razna pogrešna shvaćanja Marije: od potpuno nijekanja njene uloge u povijesti Spasenja pa sve do stvaranja nekakvoga polubožanstva, božice, potpuno zanemarujući činjenicu da se zapravo radi o ljudskom biću – o Ženi – i da upravo u toj činjenici leži njezina veličina. Ono što je čini posebnom jest njezino „Neka mi bude po tvojoj Riječi...“ – njezino DA Bogu. Iako je u Božjem promišljanju bila odabrano sredstvo da na svijet donese Spasitelja, Sina Božjega, iako je za tu ulogu posebnim Božjim zahvatom sačuvana ljage istočnoga i svakoga drugog grijeha – to ne umanjuje njezinu odluku da svojom slobodnom voljom prihvati Božju ponudu i postane majkom Božjeg Sina. Zamišljati Mariju kao neko nadbiće učinilo bi ju nedostupnom i nepristu-

pačnom. Takva bi nerealna slika mogla kod nas stvoriti osjećaj obeshrabrenosti i nemogućnosti da i mi slijedimo njezin put i primjer. Marija je bez grijeha začeta, ali to je ne čini privilegiranom u odnosu na nas. Zapravo je Marijino stanje ono prvočno stanje koje je Bog zamislio za svakoga od nas. Stanje potpune povezanosti Boga i Čovjeka.

‘Neznačna Službenica Gospodnja’

Može nam se činiti da je Marija, na neki način, bila privilegirana u odnosu na nas zbog toga što je začeta bez istočnoga grijeha te kao da je to udaljuje od sudbine nas običnih ljudi. Problem je što su u našem shvaćanju izvrnute teze. Smatramo da je grijeh i zlo nešto tipično ljudsko, nešto što nas na neki način povezuje kao ljudi. A zapravo je grijeh ono što nas udaljava jedne od drugih, što nas čini manje ljudima. Potpuna čistoća i sposobnost oduprijeti se grijemu temelj je naše sposobnosti da se oslobođimo sebičnosti i usmjerenošći samo na sebe. Možda upravo današnji blagdan Gospe Žalosne želi ukazati da unatoč svom ‘privilegiranom statusu’ Marija nije bila pošteđena patnje. Nije bila pošteđena duhovnih boli. Upravo nam ta činjenica u pamet vraća da je Marija samu sebe imenovala riječima ‘Neznačna Službenica Gospodnja’ i na taj se način svrstala među nas obične ljudi. Dok je mi častimo raznim velebnim našlovima, zaboravljamo na činjenicu da je ona bila jedna obična skromna djevojka iz Nazareta i da se upravo iz te običnosti, iz svakidašnjih poslova, životnih briga uždigla do prijestolja Božjega Sina i svoga sina. Upravo ova činjenica daje mnoge odgovore i svakome od nas. Ona nam treba biti jamstvo da se i mi u svojoj skromnosti osjećamo dostoјnjima Kraljevstva Božjega. Ona nam zapravo govori o veličini Čovjeka. O onome što je Čovjeku moguće ako se potpuno preda Bogu. Je li Marijin put zbog njezina tzv. ‘privilegija’ zaista put bezbrižne Gospe?! Znamo iz Svetoga pisma koliko je njezin život bio daleko od toga. Prije bismo mogli reći da je njezin život bio jedna ‘tamna noć’, put u nepoznato, ali put u potpunom povjerenju i predanju Bogu. Sjetimo se samoga početka: Navještenje, Josipove sumnje, rođenje u štalici, Prikazanje u Hramu i Šimunovo proročanstvo o tome kako će joj mač probosti dušu, bijeg u

Egipat, Isusov nestanak i pronalaženje u Hramu i prvi znakovi da Isus postaje svjestan tko je On zapravo.

Majka sviju ljudi – majka Crkve

Za Mariju je to značilo početak odvajanja od svoga sina. Njegova su naizgled gruba obraćanja majci riječu ‘Ženo’ bila za Mariju sigurno bolni rezovi kojima Isus od svoje majke pomalo čini svoju pomoćnicu, suradnicu. Upućuje ju na njenu novu ulogu u Njegovu poslanju. Marijina ‘tamna noć’ doživjet će svoj vrhunac pod križem. U trenutku dok njezin sin umire, ona ostaje i bez Sina, ali i bez Boga. Njezina je samota potpuna. U toj odvojenosti od Božje prisutnosti Marija se najčešće suočila svome Sinu u trenutcima Njegove patnje i odvojenosti od Oca. Ali baš tu, pod križem, Isus joj povjerava novu zadaću. Povjerava joj svojega učenika: ‘Ženo, evo ti sina’, a učeniku kaže: „Evo ti majke.“ Pod križem se nazire njenova nova uloga. Ona postaje našom majkom – majkom sviju ljudi – majkom Crkve. Na današnji blagdan Gospe Žalosne mi se na poseban način spominjemo sedam događaja iz Marijina života u kojima prepoznajemo trenutke posebne boli koje je Marija pretrpjela samom činjenicom što je pristala biti majkom Otkupitelja. Na neki će se način povezanost Majke i Sina odraziti i na njezino sudjelovanje u patnjama njezina Sina. Marija, koja je bila pošteđena boli rađanja, suočiće će se svome Sinu u Njegovim bolima dok je umirao na križu za sve ljudi. To je čini bliskom i u našim patnjama i križevima života. Možemo li i u našim današnjim situacijama u svijetu prepoznati one žalosti koje je sama BDM podnijela. Ne para li mač tuge srca roditelja koji već začinjući život bivaju svjesni da dijete donose u svijet gdje u pojedinim krajevima vladaju ratovi i glad i da će sudbina toga djeteta biti vrlo žalosna? Ne pogoda li slična žalost i one čije je dijete već u utrobi majke osuđeno na život u patnji, bolesti, ovisnosti o drugima? Danas gledamo tolike izbjeglice koje preplavljaju Europu. Možemo li u njima prepoznati i Svetu Obitelj koja je jednom također morala bježati pred opasnostima i silnicima ovoga svijeta? Koliki se mladi gube u izazovima današnjega svijeta. Nije li žalost i bol njihovih roditelja bliska onoj koju je BDM osjećala tražeći Isusa koji se izgubio u mnoštvu? Za razliku od Isusa koji je zastao u Hramu i koji je prepoznao da

mu je biti u kući Njegova Oca – u Božjoj kući, mnogi su mladi danas daleko od Boga i Božje kuće.

Možemo li u Marijinoj boli kad je susrela Isusa na Njegovu križnom putu, u razapinjanju na križ prepoznati sve one majke koje zbog nepravdi ovoga svijeta, progonstava, ratova moraju gledati patnje svoje djece? Nije li to patnja majki kojima se vraćaju mrtva tijela njihove djece, pale na raznim ratištima? Sjetimo se majki čija su djeca poginula u obrani Domovine. Nije li njihova patnja bliska Marijinoj patnji dok je primala svoga mrtvog Sina s križa kako bi ga položila u grob? Možemo reći da Marija i danas s nama prolazi kroz naše žalosti, kroz sve ono što i sami prolazimo. Vremena se mijenjaju, ali ljudska patnja ostaje. Ta patnja nije bila strana Mariji. I upravo je zato važan ovaj blagdan. On nam pomaže da si posvjestimo kako je Marija i naša majka i da je na sličan način kao što je bila prisutna uz svoga Sina, prisutna i uz nas, u našim životnim patnjama i iskušenjima. Kao i onda tako i danas svojom tihom prisutnošću, nemametljivo, upućuje svoje molitve i vapaje Gospodinu. Ukaže na našu ljudsku nevolju i prepusta Gospodinu da djeluje. Neka Marijina molitva bude pouka i nama za naše molitve, da ne doživljavamo molitvu kao sredstvo iznude od Boga, već kao sredstvo koje nam pomaže shvatiti Božji plan za nas i prihvati ga. Marijin je zagovor upravo to: molitva za nas, za cijeli ljudski rod da budemmo otvoreni za Božje djelovanje u našem životu, djelovanje koje će mijenjati naše srce kako bismo i sami mogli svoj život i svoje životno poslanje ugraditi u Božje djelo Spasenja. Neka tako Gospa Žalosna postane razlogom naše radosti i mira u srcu jer znamo da nas prati njezin majčinski zagovor, zaključio je vlč. Štifanić.

Na kraju misnoga slavlja vlč. Grbac zahvalio je svima koji se brinu o toj crkvi, kao i onima koji su se pobrinuli i doprinijeli organizaciji zajedničkoga obroka koji je nakon mise ponuđen okupljenima kako bi se nakon zajedništva oko euharistijskoga stola, okrepe za dušu, druženje nastavilo uz okrepu i osvježenje za tijelo. (G.Krizman)

Održan 15. koncert sv. Eufemiji

ROVINJ U nedjelju, 2. rujna 2018., kao i svake prve nedjelje rujna, 15. tradicionalnim koncertom sv. Eufemiji započeo je niz događaja kojima će i ove godine Rovinj obilježiti blagdan svoje nebeske zaštitnice sv. Eufemije. Večernje misno slavlje tom je prigodom predvodio fra Ivan Matić, voditelj Kuće susreta Tabor. Na kraju misnoga slavlja predvoditelju i okupljenim izvođačima, a na poseban način organizatorima, zahvalio je župnik, dekan Rovinjsko-kanfanarskoga dekanata, generalni vikar Biskupije mons. Vilim Grbac. Usljedio je koncert duhovne glazbe na glavnom mjesnom trgu koji su i ove godine, 15. put, organizirali Davor i Vesna Terzić. Koncert svake godina bude posvećen nekoj znamenitoj crkvenoj ličnosti. Ove je godine odabran bl. Alojzije Stepinac, prigodom 20. obljetnice beatifikacije, pa su voditelji, Vesna Terzić i Slavko Nedić, između nastupa izvođača čitali Blaženikove poznate citate.

Na koncertu su nastupili: Župni zbor sv. Eufemije, Dječji zbor „Mali sv. Jurja“ iz Staroga Pazina, Davor Terzić, Maja Tadić iz Rijeke, Čedo i Matija Antolić iz Zagreba te fra Ivan Matić. Posljednjih nekoliko pjesama izveli su zajedno Matija i Čedo Antolić, fra Ivan Matić i Davor Terzić, a na samom su im se kraju pridružile i Maja Tadić te Vesna Terzić. Mnogi su, osim poznatih uspješnica duhovne glazbe, izveli i pojedine pjesme posvećene bl. kardinalu Stepincu. (G. Krizman)

Svećenik Ante Tonči Jukopila rođen u Ližnjalu, danas u 84. godini života, 45 godina neprekidno upravlja župama Oprtalj i Završje. Donosimo neka njegova promišljanja.

ŽALOSTI ME SVE MANJE ISTRANA U NEKIM ZAPUŠTENIM I NAPUŠTENIM ISTARSKIM SELIMA

Uovaj dio Istre došao sam 1973. godine. Bila su to teška vremena i za narod i za svećenike. Crkve, kapelice, župne kuće i drugi sakralni objekti bili su u zapuštenom stanju. Onda su vlasti misile da će socijalizam napredovati tako brzo kako se negdje uruši neka crkva ili kapela. Zato je dobro o nekim događajima iz prošlosti nešto napisati, podsjetiti da se ne bi nikada ponovili. Komunistička je vlast poslijе Drugoga svjetskog rata u ovim krajevinama, a i šire, prisiljavala narod da nedjeljom i blagdanom ide na takozvani dobrovoljni rad kako ne bi bili na misi ni uz svoju obitelj, a za Uskrs obvezatno se išlo na vojne vježbe. Kada sam prije 45 godina došao u ove župe, neki su mi vjernici znali, koji su to doživjeli, reći kako je svaki kamen ugrađen u zadružne domove proklet pa i danas neki tako izgledaju, nezavršeno. Bilo je teško. Sjećam se kako su u Lividama tamošnji trg krasili izloženi stari strojevi za preradu maslina. U velikom vinarskom podrumu bile su umjetnički vrijedne velike stare baćve. U Oprtlju su ulaz u grad krasila srednjovjekovna drvena, željezom okovana vrata. Iako teška i velika, nestala su preko noći, i nikome ništa. Oprtaljska je željeznička postaja, sagrađena od klesana kamena, srušena i materijal odnesen.... Sve su to privilegirani drugovi pokupili, a od svega

toga danas nema ničega, niti je itko za to odgovarao. Ipak, najviše me žalosti nestajanje domaćih stanovnika, razna napuštena sela i sve manji broj mlađih u ovom kraju. Iza Drugoga svjetskog rata neki su bili primorani napustiti Istru, a drugi su bježali preko granice jer su čekali pravu slobodu, a ne „moraš nedjeljom na dobrovoljne radove, ne smiješ u crkvu, moraš u seljačke radne zadruge...“ Mogli bismo mnogo pisati o tome što su sve doživljavali vjernici i svećenici prije mene. Neki su svećenici bili u zatvoru bez suđenja. Prijašnjem župniku bili su oduzeli motor zbog izmišljenih optužbi, a zapravo kako bi mu otežali odlazak u Završje. Danas su u ovom kraju sela gotovo prazna. Ona koja još nisu, trebalo bi ih spašavati. Evo, selo Antonci u župi

Završje sada je selo s najviše stanovnika u Općini Grožnjan. Treba li čekati da se i to selo isprazni pa da se i tu nešto poduzme? Hitno treba dovršiti asfaltiranje puta do Završja a ne asfaltirati puteve do napuštenih sela i tko zna zbog čijih interesa. Nedavno je iz sela Mavretići otišao posljednji stanovnik, a kad sam došao u ove krajeve, u tom je selu bilo sedam obitelji. Molio sam ondašnje vlasti, i za još neka mjesta dok je u njima bilo ljudi, da barem poprave bijelu cestu i dovedu vodu. Uzalud. Kasnije, na čuđenje mnogih, prema tim se napuštenim selima počeo graditi vodovod. Onda je izgrađen veličanstven i tajanstven dvorac s bazenom i još neki objekti. Nedavno je do pred sama vrata tih objekata asfaltirana cesta. Tada su neki pogledali. U

ovom sam kraju 1973. godine zatekao pet škola s nešto manje od par stotina đaka. Sve su te škole danas zatvorene, ostala je samo ova u Oprtlju s pedesetak đaka i nisu svi Oprtaljci. Ona čuvana i opjevana hrvatska škola u Livadama prošle je godine zatvorena jer tamo nema djece. Osim pjesme Krasna zemljo Istro mila...koja spominje i Livade, imamo i pjesmu „Sliku mile Istre naše...“ Ne bi me čudilo, s obzirom na sve što se u nekim krajevima Istre događa, da netko napiše, potaknut sadašnjim stanjem, pjesmu „Tužna zemljo Istro mila“. Nažalost, i mladih je sve manje, pa tako i vjernika. U ovoj godini u ovim župama nije se rodilo ni jedno dijete, a puno je odraslih umrlo. Kada sam došao u ovaj kraj, oprtaljska župa imala je oko 700 stanovnika. Danas jedva 300. Neposredno poslije Drugoga svjetskog rata imala je oko 3000 stanovnika. Župa Završje pala je danas na oko 110 vjernika, i ta je župa nakon Drugoga svjetskog rata imala oko 1500 stanovnika. To dokazuje i veličanstvena župna crkva iste veličine kao one u Buzetu i Umagu. Ovu u Završju ocjenjuju najljepšom. I sada u poodmaklim godinama zalažem se za obnovu sakralnih objekata. Nedavno smo zahvaljujući dobrim ljudima obnovili ruševnu kapelicu na zavodu prema

sv.Jeleni. Kapelica je vrlo stara, posljednji put restaurirana je 1831.godine. Danas vodimo brigu o 24 crkvice i kapelice... U Istri samo župe Vodnjan i Rovinj imaju više sakralnih objekata. Među tim je objektima i nekoliko veoma vrijednih spomenika kulturne baštine, nekoliko je crkava s vrijednim freskama. Najčuvenija je crkva sv. Marije nedaleko groblja u Oprtlju, s freskama iz 1471. godine. Sve se to obnavlja kako se stigne, sredstava je malo, a posla puno. Nedavno je uz pomoć Ministarstva iz Zagreba konačno obnovljena crkva sv. Roka u Oprtlju. U posljednje vrijeme neki došljaci (Waldorfc) s nekoliko domaćih istomišljenika omalovažavaju Crkvu, svećenika i vjernike... Waldorfska pedagogija je suprotnost nauka Katoličke Crkve. Nama katolicima je neprihvatljiva. Ne poštuju ni Hrvate, ni Talijane, ni katolike, već na vrlo lukav način šire ideje, osobito među djecom u vrtiću i prvašićima. Imaju u Oprtlju i svoju učiteljicu. Ove je godine Waldorfska udruga „Nadomak Sunca“ uz suradnju i sufinciranje Općine Oprtalj i turističke zajednice, baš navečer prije prve pričesti u Oprtlju organizirala, za ovaj kraj novotariju, festival vatre. Zbog toga je ukinut višegodišnji kulturni događaj u Oprtlju koji je okupljaо mnoš-

tvo. Onda su automobili bili parkirani od sv.Jelene do sv.Luciјe. Uzalud su za ovo-godišnju novotariju darovima pokušali pridobiti čak i župnika. Osim drugih bisera i to je poremetilo proslavu prve pričesti, kao da su se u Oprtlju te noći vratile godine poslije Drugoga svjetskog rata kada se Crkvi prkosilo i pakostilo. Nevjerojatno, oko pet sati ujutro još se čula pjesma o propaloj draži „Od Vardara ...“. Svi takvi i slični, neke i ja pamtim, nestali su u ropotarnici povijesti. Crkva je i danas tu i ostat će prateći protivnike Kristove Crkve, kao i dosad, u ništavilo. Evanđelje kaže: „...Mene su proganjali i vas će, nemojte se bojati. Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta...“ Zahvaljujući dobrim ljudima urađeno je u ovom kraju dosta. Crkve su godinama bile zapuštene pa je bilo dosta posla. U Oprtlju i Završju župne su crkve nedavno temeljito obnovljene i u njima orgulje. U Završju su jedne od najstarijih, a u Oprtlju jedne od najnovijih orgulja u Istri, koje su gotovo svake nedjelje i blagdana u funkciji. U Oprtlju je orguljaš Deni Basanež, a u Završju Maurizio Brosolo i Davide Circota. Učinjeno je zadnjih godina dosta, ali posla ima još. Crkvicu sv. Leonarda u župi Oprtalj, koja je jedina u ovom kraju pokrivena škriljama, trebalo bi spasiti od urušavanja. Župnik je o tome obavijestio načelnika Općine Oprtalj. U Istri je uvijek bilo protivnika Crkve, i za vrijeme fašizma i komunizma, i nestali su. Ima ih neke druge vrste i danas, s malobrojnim zasljepljenim domaćim suradnicima, koje čeka ista sudbina. Na poticaj nekih župljana 29. srpnja 2018. skromno sam proslavio 84. rođendan i 45 godina službovanja u ovim župama. Poslije mise u Oprtlju i Završju u susjednim je dvoranama nastavljeno druženje. U Završju je misi prisustvovao i načelnik Općine Grožnjan gospodin Claudio Stocovaz, koji me na kraju mise pozdravio i uručio mi dar. (Ante Tonči Jukopila, oprtaljsko-završki župnik)

Jedanaesta „Maša po starinski“ naglašeno međunarodnoga karaktera

U nedjelju, 26. kolovoza
2018. u Svetom Petru u Šumi održana je 11. „Maša po starinski“, smotra starocrkvenoga pučkog pjevanja koja je ove godine, uz već tradicionalne istarske izvođače, ugostila i više inozemnih izvođača.

„Maša po starinski“ svojim se kontinuitetom, a osobito izuzetnom povijesnom vrijednošću repertoara te umjetničkom kvalitetom interpretacija, iz godine u godinu profilira kao jedna od referentnih manifestacija posvećenih tom specifičnom glazbenom žanru. Taj je jedinstveni etnomuzikološki glazbeni događaj, od iznimnoga kulturološkog značenja za valorizaciju i očuvanje toga segmenta naše bogate baštine, koji je po mnogima i najznačajniji u smislu očuvanja našega kulturnog identiteta, stigao do svoga jedanaestog izdanja. Sudjelovali su zborovi, vokalne skupine i pučki pjevači iz Istre, Zadarske nadbiskupije, Zagreba te inozemni gosti iz Sombora i Kopra.

Program je započeo u jutarnjim satima kada je dio sudionika Smotre glazbeno pratio svečanu misu poldanicu *pro populo* u supetarskoj župnoj crkvi sv. Petra i Pavla. Ta je misa bila u izravnom prijenosu emitirana na Hrvatskom radiju. Poslijepodnevni je dio programa započeo večernjom misom u čast Gospe Supetarske – Jasnogorske. Nakon mise uslijedila je smotra koju je ove godine vodio Ivica Dundović koji sa svojom mješovitom pjevačkom skupinom KUD Radovin iz Zadarske nadbiskupije već više godina nastupa na smotri. Na početku se okupljenima riječima dobrodošlice obratio i supetarski župnik o. Ivan Šarić, pavlin. Prvi su nastupili domaćini, pjevači Crkvenoga pjevačkog zbora Sveti Petar u Šumi koji su se predstavili pjesmama „Svi jezici zapjevajte“ i „O Marijo, slavna Djevo“. Drugi su nastupili pjevači Župnoga zbora iz Raklja koji su izveli napjev Sveta krunica po starinski. Kako je na kraju pojasnio voditelj rakljanskoga zbora Klaudio Knapić, upravo ih je smo-

tra Maša po starinski ponukala da kod najstarijih žitelja svoga mjesta potraže i snime izvedbu i melodiju Krunice i tako spase taj drevni napjev jer u Raklju se u povijesti Krunica nije recitirala nego pjevala. Uslijedio je nastup Župnoga zbora Trviž, koji ove godine obilježava 107. obljetnicu svoga postojanja. Zbor je nastao kao dio Hrvatskoga katoličkog mladenačkog društva „Seljačka sloga“, a zanimljivost je zapis tadašnjeg župnika u Trvižu o dogovoru da im „župa ustupa prostor za vježbanje, a da će zbor zauzvrat besplatno pjevanjem pratiti misnu slavlja“. Oni su otpjevali „Tamjana nam se miris“ i „Slava čast i hvala ti“. Župni zbor Župe sv. Mihovila iz Žminja otpjevao je pjesmu „Zašto se bune narod“ i poznat stari napjev „Lauritanske litanijske“. Gosti iz Zadarske nadbiskupije, koji već dugo godina nastupaju na Maši po starinski, KUD Radovin, izveli su „Smiluj mi se, Bože“, „Ispovidajte se“, a publiku su posebno oduševili snagom i srčanošću u izvedbi napjeva „Zdravo Čerće“, jednu od svojih najstarijih napjeva koji oni pjevaju zaštitnici svoje župe u Radovinu, Gosi-

od Zdravlja. Svoj su nastup završili napjevom „Svetoj žrtvi uskrsnici“. Mladi izvođači Crkvenoga pjevačkog zbora „U senci palme“ iz Sombora svoju su glazbenu bravuru pokazali pravoslavnim napjevima, izveli su napjev „Aleluja“ i „Erche se i bott“, a pjesmom „Aeni partene“ sv. Nektarija Ewinskog na Smotru su donijeli i dašak grčkog melosa. Crkveni pučki pjevači Kristijan Vicel i Klaudio Grbac u tradicionalnom istarskom dvoglasju tijesnih intervala unijeli su pod barokne svodore supetarske crkve ono što je stoljećima odjekivalo istarskim crkvama. Pjevanjem na tanko i debelo maestralno i dojmljivo izveli su „Andeo Gospodnji“ i „Ivana Vandeliću“. Pevska skupina Schola coralis Iustinopolitanica iz Kopra posebno se iskazala napjevom *In col munical*, starom nabožnom pjesmom iz Krka čiji notni zapis datira iz 1835. godine. Na latinskom su otpjevali pjesmu „Ubi caritas et amor Deus ibi est“. Uslijedio je solistički vokalni nastup voditelja Ivice Dundovića iz Zadra koji je u nekoliko drevnih napjeva iskazao upravo ono što je rekao najavljujući svoje pjevače iz KUD-a Radovin: pučko je pjevanje izraz vjere i molitve, ljubavi prema Bogu i prema vlastitoj crkvenoj baštini koja je srž kulturnog identiteta naroda. Intenzitet pljeska kojim su nagradene njegove izvedbe zorno dokazuje da je publika osjetila njegovo pjevanje kao istinski izraz raspoloživosti srca.

Grad partner ovogodišnje smotre bio je Zagreb, a iz glavnoga grada ove su se godine na Smotri predstavili mladi pjevači vokalnoga ansambla XTET koji su izveli poznate hrvatske crkvene napjeve u aranžmanima iz pjesmarice Pjevačkoga društva „Vijenac“ koja je objavljena 1919. godine, u kojoj se već tada argumentirao problem prodora stranih utjecaja u hrvatsku crkvenu glazbu. Oni su, uz ostalo, izveli pjesme „Moj Isuse“, „Suncu prosi vsaka Roža“ i „Marijo mila“.

Voditelj ovogodišnje smotre bio je teolog koji se bavi etnomuzikologijom Ivica Dundović. Ugodno spontanim, no

istovremeno izrazito stručnim vođenjem, on je svakom najavom i svakim komentarom izražavao ljubav prema crkvenom pučkom pjevanju, čime kao da je ova prva smotra u drugom desetljeću postojanja dobila jednu novu afirmaciju drugačije i perspektivnije autentičnosti. On je, između najava raznih izvođača, gotovo izrekao jedno sažeto izlaganje iz etnomuzikologije, upoznavši publiku s mnogim zanimljivim detaljima iz te domene. Podsjetio je tako da je hrvatska crkvena glazbena baština toliko bogata zato jer su Hrvati daleko ranije dobili povlasticu u liturgiji se služiti narodnim jezikom. Hrvati su bili jedini narod u Katoličkoj Crkvi koji su imali povlasticu u liturgiji se služiti hrvatskim jezikom i glagoljskim pismom, odnosno svugde je bio obvezan latinski jezik, i to sve do Drugoga vatikanskog sabora (1962. – 1965.), kada se u liturgiju počinje uvoditi narodni jezik. Hrvati su, pak, tu povlasticu služenja crkvenoslavenskim jezikom i glagoljicom u bogoslužju dobili još u vrijeme pape Inocenta IV., koji je tu dozvolu potvrdio u dvama navratima – 1248. i 1252. godine. Na kraju Smotre okupljenima su se obratili načelnik Mario Bratulić i predsjednik Općinskog vijeća Neven Turčinović pozvavši okupljene na niz manifestacija koje Općina Sveti Petar u Šumi priprema u narednom periodu, s naglaskom na obilježavanju 25 godina svoga postojanja.

Načelnik Bratulić u zaključnom se obraćanju osvrnuo na same početke manifestacije „Maša po starinski“. Pri-godom jednoga od posjeta Hrvatskoj papa Ivan Pavao II. poklonio se pred likom Jasnogorske Gospe, bilo je to nadahnuće da se i u radu svjetovne vlasti započne tradicija jedne vrijedne kulturne manifestacije vjerskoga nadahnuća koja će doprinijeti očuvanju crkvene pučke baštine, rekao je načelnik. Zahvalio je na potpori Porečkoj i Pulskoj biskupiji, Istarskoj županiji, Ministarstvu kulture, a posljednjih nekoliko godina smotru i druge projekte podupire i Grad Zagreb. Uputio je zahvalu i Pazinskom kolegiju-klasičnoj gimnaziji koji je u svom prostoru smjestio nekoliko gostiju. Najavio je ujedno i već dogovorenu raznu međunarodnu suradnju za 12. Mašu po starinski. Tako će ova manifestacija definitivno nastaviti svoj razvoj i rast u sve značajniju međunarodnu manifestaciju. Glazbeni je dio završio, na poziv voditelja, zajedničkom izvedbom pjesme „Čuj nas, Majko“, a druženje je nastavljeno domjenkom u povijesnoj čitaonici. (G. Krizman)

ZLATNI PIR

Olga i Vladimir Tončić

ZAMASK Dana 20. srpnja 1968. god. Olga i Vladimir Tončić u Zamasku su izrekli svoje sudbonosno DA jedno drugom. Nakon 50 god. zajedničkoga života u Švedskoj ponovno su u Zamasku u crkvi sv. Mihovila proslavili svoj ZLATNI PIR i dobili sveti blagoslov od svećenika Ante Žufića koji je posebno istaknuo da je to nešto najljepše što je doživio jer su ispunili svoj zadatak koji Bog očekuje od nas. Od njih dvoje vjera je prerasla na troje djece i dalje na osam unuka. Oni su izdržali sve svoje križeve, ostali vjerni Bogu, rodu i jedno drugom, što je danas rijetkost. Ovom svetom blagoslovom činu nazočili su djeca, unuci, mnogobrojna rodbina i prijatelji. Nakon zahvale Bogu za sve lijepo koje im je darovao, uslijedilo je zajedničko druženje do duboko u noć. Sviralo se i pjevalo, uživalo u obilnoj trpezi i dobroj čašici, kada su svi nazočni čestitali i poželjeli dobro zdravlje, sreću i još mnogo radosti s unucima, tim najmlađim slavljenicima Zlatnoga pira. (Anna Galić Lukašić)

*Gospodin je pastir moj:
ni u čemu ja ne oskudijevam;
na poljanama zelenim
On mi daje odmora.
Na vrutke me tihane vodi
i krijeći dušu moju.
Stazama pravim On me upravlja
radi imena svojega.
Pa da mi je i dolinom smrti proći,
zla se ja ne bojim, jer Ti si sa mnom.
Tvoj štap i palica tvoja
utjeha su meni.*

TO ČINI I ŽIVJET ĆEŠ!

Atanazije M.

Poznato je da je Krist sve sveo na dvije zapovijedi ljubavi. Kada ga je jedan zakonoznanac upitao koja je prva zapovijed u Zakonu, On je odgovorio: *Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom. Druga je ovoj jednaka: ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. To čini i živjet ćeš!* Crkveni oci tumače da nije prva samo po redoslijedu nego i po sadržaju. Ako u nekoj drugoj zapovijedi nije sadržana ta dvostruka ljubav kao prvi sadržaj, onda izvršavanje te zapovijedi ne vrijedi. Pravda bez dvostrukе ljubavi nešto je sasvim drugo, milosrđe isto tako i tako sve do najmanjih zapovijedi koje se tiču posta ili liturgije. Kristov dodatak: *To čini i živjet ćeš!* u negativu kaže: *To ne čini i umirat ćeš!* Živjeti znači ljubiti, i obratno: ljubiti znači živjeti! Biljke gone kemijske zakonitosti, životinje instinkti i tako žive. Ljude „goni“ jedino ljubav. Sv. Pavao kaže: *Ako nemam ljubavi ništa sam!* Slobodno se može prevesti: *Mrtav sam!* Živ sam, a mrtav. Malo nakon što je zakonoznancu istaknuo dvostruku ljubav kao izvor života, Krist je ispriporijedio prispopodobu o milosrdnom Samarijanцу. Tko zaviri u Lukino evanđelje, moći će zapaziti da je malo prije ove rasprave Krist prolazio kroz Samariju i da su ga Samarijanci odbili. To je učenike toliko razjarilo da su molili da baci oganj s neba i spali ih žive. Normalno, Krist je odbio. Između Židova i Samarijanca bilo je toliko jako neprijateljstvo da su jedni druge demonizirali. Kada su Židovi Kristu rekli da ima đavla, uz to su dodali da je Samarijanac (Ivanovo evanđelje). Biti demoniziran i Samarijanac ista je stvar. Krist je u prispopodobi sve izokrenuo. Demoniziranoga je učinio andeoskim. One koji su ga odbili, pretvorio je u onoga koji ga prima. *Krist je u sebi razorio neprijateljstvo!* Nema više Židov – Samarijanac! Bogataš – siromah! Muško – žensko! Intelektualac – zanatljija! Zdrav – bolestan! Crnac – bijelac! Sjevernjak – južnjak! Desni – lijevi! Neprijateljstvo nas razara i ubija. I stoga vrijedi: *koga ne ljubimo, toga demoniziramo.* A ako druge demoniziramo, sami postajemo demoni. Vrazi. Zlodusi. Božji neprijatelji! Iz cjelokupnoga konteksta jasno čitamo: *Ljubi i živjet ćeš! Ne ljubi i umirat ćeš!* Ubijat ćeš. Širit ćeš smrt. Neprijateljstvo. Demonski svijet. Pakao. Radosna je vijest ovo: *On je nas prvi ljubio!*

SVEĆANO PROSLAVLJEN ROĐENDAN BDM – MALE GOSPE U GORNJEM LABINU

Usubotu, 8. rujna, bilo je vrlo svečano u Crkvi Rodenja BDM u Gornjem Labinu. Toga je dana na poseban način proslavljen blagdan zaštitnice župe – Male Gospe. Proslava je započela procesijom od križa iza crkve, a svetu je misu, u koncelebraciji većine svećenika Labinskoga dekanata, predvodio franjevac iz Pazina fra Josip Vlašić. Puna crkva vjernika iz matične i okolnih župa pozorno je pratila homiliju fra Josipa u kojoj se osvrnuo na važnost povjerenja koje je imala Blažena Djevica Marija kada je ponizno prihvatala da bude majka Sina Božjega, kao i na bitnost povjerenja u našim međuljudskim odnosima. Župlјani Gornjega Labina pripremali su se za proslavu patrona svoje župe trodnevnom duhovnom obnovom koju je vodio domaći župnik vlč. Mirko Vukšić. Prvoga dana Trodnevnice posebno je stavio naglasak na Klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu, drugoga je dana župnik imao katehezu o Isusu koji oslobođa, a trećega dana o Isusu supatniku. Blagdan Male Gospe uzveličali su hodočasnici iz Rapca koji su došli pješice, predvođeni svojim župnikom vlč. Stipanom Mišurom te hodočasnici iz Podlabina, predvođeni svojim župnikom vlč. Blažom Bošnjakovićem. Na kraju misnoga slavlja subraći svećenicima i puku obratio se župnik Vukšić koji je, uz zahvalu svima koji su dali svoj obol ovom misnom slavlju, izrazio želju da crkva u Gornjem Labinu bude svojevrsno svetište u koje će vjernici moći doći za Malu Gospu od ranih jutarnjih sati pa tijekom cijelog dana, uz mogućnost isповijedanja. Još su jednom vjernici i svećenici Labinskoga dekanata pokazali kako se združenim snagama slavi Gospodina. (LB, Foto: MF)

Biskupija donirala vrijedan uređaj Udruzi roditelja djece s teškoćama u razvoju

Porečka i Pulaska biskupija donirala vrijedan uređaj za provođenje neurofeedback metode Udruzi roditelja djece s teškoćama u razvoju „Hoću – Mogu“ iz Pazina.

PAZIN U četvrtak, 30. kolovoza 2018., udrugu Hoću – Mogu iz Pazina posjetili su biskup porečki i pulski mons. dr. Dražen Kutleša i kancelar vlc. Sergije Jelenić radi primopredaje *neurofeedback* uređaja koji je Biskupija kupila za potrebe Udruge. Tom je prilikom predsjednica Udruge Klarita Radoš Matijašić izrazila dobrodošlicu te veliko zadovoljstvo što je biskupija porečka i pulska prepoznala rad Udruge te joj, već drugi put, nesobično pomaže kako bi Udruga lakše ostvarila svoje ciljeve, a to su podizanje kvalitete života djece s teškoćama u razvoju i njihovih obitelji. Prigodnim se riječima obratio i biskup mons. dr. Dražen Kutleša naglasivši kako si međusobno trebamo pomagati te da djeca ne mogu čekati, ona pomoći trebaju sada, a za petnaest godina više i neće biti djeca. Biskup je rekao da im je zadovoljstvo što mogu pomoći i zahvalio Udruzi što pomaže djeci s teškoćama i njihovim obiteljima. Događaj primopredaje uređaja uveličala su djeca Djecjega zbora Mali od Sv. Jurja iz župe Stari Pazin pjesmama „Barka ljubavi“ i „Hvala“. Događaju su prisustvovali roditelji i djeca Udruge. Doniran je uređaj Nexus 10 i prateća oprema koji su neophodni za provođenje *neurofeedback* metode kojom se može unaprijediti kognitivno funkcioniranje, postići viši stupanj emocionalne stabilnosti i socijalne interakcije te opće stabilizacije ponašanja djece s razvojnim poremećajima. *Neurofeedback* trening zapravo je kompjutorizirana metoda, temeljena na praćenju električne aktivnosti mozga i davanju povratne informacije (*feedback*). Udruga roditelja djece s teškoćama u razvoju trudi se približiti potrebne sadržaje neophodne za razvoj i rehabilitaciju neuro-ričine djece u Istri. Vođeni time, prije dvije godine prvi u Istri zaposlili su fizioterapeutičku licenciranu za neurorazvojnu Vojta terapiju, koja je odnedavno i sustavno dostupna, te provode projekt samostalnosti adolescenata za život. Sve su aktivnosti stručno vođene od fizioterapeuta, odnosno rehabilitatora i

psihologa koji izravno rade s korisnicima usluga koje Udruga pruža. Osluškujući potrebe članova Udruge, tj. roditelja djece s teškoćama u razvoju, prepozna se potreba za uvođenje *neurofeedback* terapije, te osposobljavanje stručne osobe za samostalan rad. U Udruzi ima roditelja koji redovito putuju u Zagreb kako bi provodili takvu terapiju. Terapija se provodi u ciklusima prema potrebi djeteta (od 20 do 40 terapija). Od svibnja 2018. g. Udruga priprema jednu stručnu osobu za provođenje *neurofeedback* i *biofeedback* terapija. Edukaciju je organizirao Centar za psihološke tretmane, Biofeedback i Neurofeedback – Mens sana d.o.o. Zagreb s mentoricom Anom Vodanović Kosić, prof. psih., koja je zajedno s dr. sc. Sanjom Martić Biočina i dipl. med. tech. Ivanom Živoder u ožujku 2005. među prvima u Hrvatskoj počela primjenjivati *biofeedback* i *neurofeedback* metodu u terapijskom radu s djecom i odraslima. Iako je osoba, koju naša Udruga priprema za rad, stručna te je prošla potrebne edukacije, potrebno je još odraditi praktičan rad, uz vodstvo i superviziju mentorice prof. Ane Vodanović Kosić sve dok ne bude spremna za samostalan rad s korisnicima. Za nastavak edukacije i provođenje praktičnoga dijela te osposobljavanje za rad neophodan je bio ovaj vrijedan uređaj Nexus 10 sa svom potrebnom opremom za rad, čija je ukupna vrijednost 87.654,85 kn, a koji je Porečka i Pulaska biskupija odlučila pokloniti Udruzi. Roditelji udruge Hoću – Mogu neizmjerno su zahvalni Porečkoj i Pulskoj biskupiji na donaciji ovoga uređaja. No, uz sve ostale kojima pomaže, ovo nije prvi put da Biskupija pomaže Udruzi. Naime, u organizaciji Biskupijskoga Caritasa u prosincu 2017. organiziran je humanitarni koncert u Pazinu i tom je prilikom donirano 50.000,00 kn za provođenje aktivnosti Udruge, od kojih su tada najvažnije bile provođenje Vojta terapije, osamostaljivanje adolescenata za život te zapošljavanje pomoćnika u nastavi i vrtiću. (Klarita Radoš Matijašić)

DROGA

Pozdrav! Moje ime je droga. Uništiti će obitelj, razoriti obitelj, odvesti vam djecu, a to je samo početak. Koštam više od dijamanata, skuplja sam od zlata. Brige koje darujem, tako su veličanstvene i ako me tražiš – ne zaboravi da me je lako naći. Živim svuda oko tebe – u školama – na selu i u gradu. Živim sa siromasima, živim s bogatima, živim na ulici, a možda i sa susjedima. Moja je snaga izvrsna – probaj me i vidjet ćeš. Ali ako to učiniš, ako me probaš, možda se više nikada nećeš moći oslobođiti. Ako si na testu, budi siguran, ovo nije igra. Ako mi daš priliku, ja ćeš te odvesti do ludila! Ja ćeš učiniti tvoje tijelom sretnim, ja ćeš kontrolirati tvoj um! Ja bih te potpuno posjedovala i tvoja bi duša bila moja! Noćne more koje ćeš ti dati na spavanju, glasovi koje bi čuo u svojoj glavi, znojenje, vibracije koje bi video – željela bih da znaš da su to samo moji pokloni tebi, ali ako to spoznaš, znat ćeš da je prekasno, duboko u srcu znat ćeš da si moj i da ti neću oprostiti. Požalit ćeš što si se pokušao izvući, uvijek si požalio, ali ti si sam došao k meni, ne ja k tebi! Znao si da će se ovo dogoditi, to ti je puno puta rečeno, ali si izazivao moju moć želeći da budeš hrabar. Mogao si reći ne i samo otici. Ah, da se možeš vratiti u taj dan?! Što bi rekao ili učinio? Ja ćeš biti tvoj gospoda, a ti ćeš biti moj rob. Ja ćeš čak s tobom kad odes u grob. Sad kad si me upoznao, što ćeš učiniti? Želiš me probati? Ili ne?! Sve ovisi o tebi. Mogu ti dati više jada nego što riječi mogu izraziti. Primi me za ruku i odvest ću te u pakao. (BiB)

Vlč. Nikola Kos

Vlč. Nikola Kos, umirovljeni svećenik, osnažen sakramentima, blago je u Gospodinu preminuo 13. rujna 2018. godine, u Svećeničkom domu u Puli u 89. godini života i 61. godini svećeništva.

Rođen je u Prelugu, u Zagrebačkoj nadbiskupiji, 14 studenoga 1929. Godine, od oca Ivana i majke Terezije rođ. Jedjud. Osnovnoškolsko je obrazovanje stekao u Čakovcu, a gimnaziju je pohađao u zagrebačkom sjemeništu. Teologiju je diplomirao na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu 6. lipnja 1958. godine. Za svećenika je zaređen u Čakovcu 23. lipnja 1957. godine, a Mladu misu proslavio je također u Čakovcu 30. lipnja iste godine. Nakon ređenja, sljedeća je četiri desetlje-

ća živio i djelovao u Virovitici, Klanjcu, Špišić Bukovici, na Trsatu, u Krapini i Našicama. Godine 1994. doselio je u Istru gdje mu je prva služba bila ona župnoga vikara u Poreču. U listopadu 1997. godine imenovan je župnikom u Novoj Vasi Porečkoj gdje ostaje sve do 2005. godine, upravljući u međuvremenu, povremeno, po potrebi, župama Višnjan, Bačva, Kaštelir, Labinci i Tar. Umirovljen je 2005. godine, nakon čega je svoje umiroviličke godine proveo dijelom u Fažani. Posljednjih nekoliko mjeseci života proveo je u Svećeničkom domu Betanija u Puli gdje je i preminuo 13. rujna 2018. Pokopan je na porečkom Gradskom groblju, u subotu, 15. rujna 2018. godine. Sprovodnu misu u grobljanskoj crkvi BDM od Karmela predvodio je mons. Ivan Milovan, biskup u miru, uz koncelebraciju dvanaest svećenika.

Biskup je u prigodnoj homiliji istaknuo kako se pokojnik odlikovao velikom gorljivošću i požrtvovnošću u svećeničkom djelovanju. Okupljao je vjernike na molitvene susrete, a usprkos poodmaklim godinama bio je vrlo uspešan u župnoj katehezi za djecu i mlade te u brizi za bolesnike i umiruće. Ostavio je iza sebe svijetli trag produhovljeno-ga i vrlo zauzetoga svećenika, do kraja posvećenoga brizi za duhovno dobro naroda. Posjetio je kako je pokojnik svoju svećeničku službu započeo kao franevac, a posljednjih dvadesetak godina, prihvaćen od pokojnoga biskupa Antuna

Bogeticća, kao svećenik Porečke i Puliske biskupije. Mons. Milovan podsjetio je kako je pokojnik obavljao pastoralnu službu u raznim župama Porečkoga dekanata. Naša je biskupija zahvalna Bogu za svećeničko djelovanje vlč. Kosa i za sve godine njegove prisutnosti i plodnoga svećeničkog rada u našim župama, istaknuo je mons. Milovan. Poslejdnjih godina, pritisnut bolešću, nastavio je na drugi način služiti Bogu u narodu prikazujući Bogu trpljenje i molitvu te pripremajući se duhovno i sazrijevajući za konačan susret s Gospodinom. Biskup se u nastavku osvrnuo na riječi iz Evandela: „Ja sam Uskrsnuće i Život, tko u mene vjeruje živjet će ako i umre“ te istaknuo kako se sve naše pouzdanje temelji na činjenici Isusova uskrsnuća, u Vjerovanju to izričemo kao svoju vjeroslovnu povijest. Propovjednik je u nastavku citirao papu Pavla VI. istaknuvši njegove riječi „Pred činjenicom smrti najveći od svih događaja moga života jest susret s Kristom, koji je sam život“, citiravši u nastavku promišljanje toga blagopokojnog rimskog prvosvećenika o potrebi promatranja života u perspektivi susreta s Kristom. Po završetku sprovodne mise okupljeni svećenici i vjernici ispratili su pokojnikov ljes na njegovo posljednje počivalište u svećeničkoj grobnici Prvostolnoga porečkog kaptola sv. Maura. (G. Krizman)

DOBRILIN KUTAK

(Koristi se knjiga „Biskup dr. Juraj Dobrila Spomen – knjiga“. Pazin. „Josip Turčinović“, 2012.)

Peklo je naime Dobrilu, da je do onda bilo u Istri činovnika a i svećenika od kmetskog stališa, kojim su roditelji bili Hrvati dušom i tijelom, a oni, uzgojeni po talijanskim školama, nisu znali no prezirati svoj narod, od kojega su potekli i onaj jezik, u kojem su se skupa sa svojim roditeljima Bogu molili. Žalibote, takovića ima još danas. Ako i u manjem broju – po Istri! Nije prošlo mnogo ljeta i biskup Dobrila okupi oko sebe lijepu kitu vatrenih uzor-rodoljuba, većinom svećenika. Tu nailazimo na velezaslužnog svećenika Mateja Ujčića-Hehljara iz sela „Munci“ u srednjoj Istri, na kastavskog dekana Vlaha, Andriju Štrka, na Mošćeničkog župnika A. Spinčića, na velezaslužnog Jakova Volčića, na dičnog Antuna Karabaića, urednika „Naše Sloge“, na Jurinca i Ernesta Jelušića, na Petra Flegu, na Vinka Zamlića i na mnoge druge. Ovi s biskupom Dobrilom junački zasukaše rukave te počeše čupati drač i trnje... Većina naroda progleda i stade tražiti svoja prava. Neprijatelj našeg naroda se uzvrpoljio. Čudom se čudio, da Hrvati u Istri, koji su imali ostati po njihovom barbarskom mišljenju zauvijek „schiavi“ ili robovi, hoće da se izjednače s njime, pa ga počeo psovati i grditi pače proglašavati ga drskim buntovnim stvorom zato, što se usudio tražiti svoja prava, što ga idu! (Pripremio BiB)

KRAH ISTARSKE AUTONOMAŠKE ZABLUDUDE

Već smo nekoliko mjeseci svjedočili «potonuća» najvećega istarskog industrijskog poduzeća, Uljanika, koji ne predstavlja samo bolno iskustvo za nekoliko tisuća njihovih radnika i članova obitelji, u Puli i Rijeci, već bjeđodano pokazuje kako je u uvjetima tržišnoga gospodarstva nemoguće učinkovito, i održivo, funkcionirati na postavkama dogovorne neosocijalističke ekonomije (socijalistička Rijeka), a pogotovo ne na zatvorenom ortačko-autonomaškom i protucentričkom ideoološkom i gospodarskom konceptu, kakav njeguje i promiče Istra.

Pogrešan koncept «zatvorenoga razvoja»

Ako analiziramo koncept društvenoga razvoja u Istri u zadnja gotovo tri desetljeća, koji onda, posebno u tranzicijskim društвима, snažno određuje i njegov gospodarski razvoj, jasno se uočava kako se lokalno-regionalna politika sve više i više usmjerava na isključivo lokalna pitanja i na iskoristavanje povoljnih lokalnih resursa, a zapostavlja cijelovit i uravnotežen razvoj županije, koji, pak, zahtijeva mnogo više znanja, vizije i nacionalne suradnje na planu cijelovitoga razvoja zemlje. Slijedom takvoga političkog i društvenog usmjerjenja u Istri, s ostvarenim izbornim legitimitetom na pravcu ultimativne decentralizacije i s prijetnjom autonomašta, Istra se kao nijedna druga hrvatska pokrajina zatvorila u svoj interesni prostor. Istina, u prostor u kojem se još uvijek može, na rentierski i prostorno-nekretninski način, vrlo dobro, i udobno, živjeti i poslovati. U takvoj poziciji nije bilo

prostora, znanja ni volje za dugoročne vizije razvoja, za detektiranje i rješavanje problema razvoja, nego se forsirala izgradnja jednoga degeneriranog sustava društvenih odnosa i vrijednosti, koji je liшен svake objektivne valorizacije, s puno pretjerane i lažne samohvale, obmane, i bez imalo kritike vlastitih pogrešaka i promašaja. Štoviše, svaka se kritika odmah stavljala u kontekst nekakvoga «protuistarskog» stremljenja, a svaka je opozicija bila temeljito izolirana uporabom svih metoda eliminacije iz upravljačke i rukovodeće sfere u svim domenama vlasti i uprave.

Uljanik kao izvorni istarski proizvod

Od toga se koncepta, kako vidimo na aktualnom slučaju Uljanika, još uvijek nije odustalo, nego se krivnja za propast Uljanika želi prebaciti na druge subjekte, čiji je utjecaj na ovaj nesretni epilog nemjerljivo mali u usporedbi s višegodišnjim negativnim učincima te privatno-ortačke, autonomaško-zaštitničke i društveno-neodgovorne istarske politike. Nema stoga dvojbe kako je «slučaj Uljanik», u tom društvenom i razvojnom kontekstu, zapravo slučaj Istre, u širem smislu, a slučaj IDS-a u užem smislu. To je ta jedina valjana premisa od koje se mora krenuti u svekolikom rasvjetljavanju ovoga devijantnog slučaja. Sva su druga objašnjenja zapravo zamagljivanja i pokušaj da se tom pogrešnom i štetnom konceptu još «produži život» i da se politički prijestupnici i gubitnici izvuku bez političke i svake druge kazne. I nije nemoguće da na tom planu nađu jake političke i interesne zaštitnike. Ne bi

bilo prvi put. Uljanik će sada, kad je posve iscrpljen i iscijeden, biti, naravno, predan na «terapiju» hrvatskom i europskom pravnom, finansijskom i gospodarskom sustavu. Sanacijsko će liječenje zasigurno biti dugotrajno i bolno. Za očekivati je, uspjeha radi, da u tom sanacijskom liječenje neće svoje prste umiješati i neki od poznatih «briselskih i finskih» nadriliječnika i njihovih brojnih istarskih asistenata i time tu operaciju opasno kontaminiрати. U svezi s ovim slučajem, Istri je učinjena velika materijalna, ali i društvena šteta. Gledajući iz perspektive rušenja jednoga lažnog, neravnopravnog, diskriminacijskog i prijetvornog društva, to je i općedruštvena korist. Ako gledamo s perspektive štete, to valjda razumijemo, ona nije uzrokovana nekom višom izvanjskom silom ili nepogodom. Ne, ona je naš autentični istarski proizvod, plod našega etičkog i nacionalnog nemara, interesnoga egoizma, slijepo stranačko-partijske odanosti i izostanka kritičke svijesti prema našoj okolini i nama samima. Možemo li barem danas na ovom slučaju shvatiti koliko je «luđačka» ideja o sretnoj i bogatoj «Istri državi»? Ili koliko je promašena i pogrešna teza o «nerazdvojnoj vezi Istrijana» i njihovih, kako sad bjeđodano vidimo, nesposobnih i nepopravljivih vođa i političkih predstavnika? Konačno se u Istri možeigrati otvorenim kartama. Nije to malo. To je za Istru velik skok naprijed.

SLUČAJ „ULJANIK“ UMJESTO OBNOVE IZAZVAO NOVO ISELJAVANJE

BRODOGRADITELJI NE ŽELE BITI KONOBAKI U ISTRI

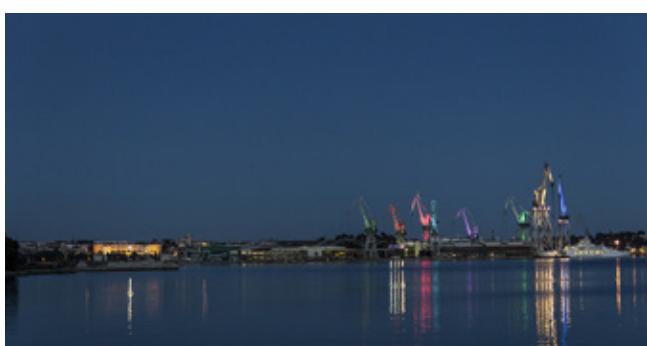
O takozvanom preseljenju Uljanika mi u Istri slušamo već desetak godina, ali nitko nije razmišljao, dosad, kako bi to moglo izgledati. Čak je većini to izgledala smiješna i teško ostvariva ideja. Predlagatelji su, međutim, imali viziju i radili na tome na svoj način, bez naroda i bez većine, koja je u samim radnicima Uljanika, pa i u njihovim, očevima i djedovima koje je „Uljanik“ hranio. Umjetnička instalacija, vjerovatno finansijski dosta zahtjevna, „Svijetleći divovi“, tj. osvjetljavanje ogromnih dizalica raznim bojama (iako su one stare, dotrajale i rđave), danas zvuči kao oproštajna atrakcija od najvećega istarskog gigant-poduzeća, našega Uljanika. „Uljanik“ nije samo neko poduzeće,

„Uljanik“ je baština istarskoga naroda. On je simbol hranitelja već barem triju generacija. I ne samo Istrana, već je bilo tu „kruha“ i za brojne ljude iz drugih dijelova Hrvatske i bivše Jugoslavije. Ali je samo Istranima, uz mjesto rada, bio i ponos i simbol giganta koji skrbi o brojnim obiteljima tijekom zadnjih generacija. I kako se onda odreći nečega tako ukorijenjenoga u ovo istarsko tlo? Samo silom „velikih“ i nedodirljivih koji su sva blaga stekli, a radnici neka krenu po svoje plaće u Njemačku, Irsku, Italiju, Sloveniju ili da ostanu u Hrvatskoj, u Međimurju, koje se bolje pobrinulo za svoje radnike pa ima mjesta i za vrijedne bivše brodograditelje. Kaže se da „dobra hiža ima dobrog gospodara“. I obratno, „loš gospodar i loša hiža“.

U Međimurju očito gospodari brinu da ne ostanu bez svojih radnika. „Vrata Europe“ širom su otvorena i svakim danom smanjuju našu lijepu, od Boga nam danu, zemlju Hrvatsku. Pa zar i dobrostojeća (?) Istra tjera svoje

ljude van? Zamjenik pulskoga gradonačelnika Robert Cvek javno je priznao da je iz Uljanika već otišlo 400 radnika i da je za to kriva Vlada. Zar samo Vlada? Zar lokalne vlasti nemaju znanja i mudrosti brinuti o svome kraju? Zar nisu za to izabrani i prihvatali se te odgovornosti? Je li danas uopće važno tko je kriv? Radniku koji odlazi, krive su sigurno obje strane. Ali kad moraš napustiti svoj dom, svoju obitelj ili s cijelom obitelji otići u nepoznato, to je sada najmanje važno. Ali to je gorčina, ljutnja i bol, to je prisila da moraš otići da biste preživjeli ti i tvoja obitelj. A Vlada? Uprava? Gradonačelnici i donačelnici i zamjenici uskoro neće imati kime vladati. Ali za svoj život imaju i previše, od velikih „raspodjela“ za svoj „rad“. Oni nisu poštivali osnovno pravilo: „Ako ne znaš ti, daj onome tko zna!“ Ipak, dala bih riječ onima koji su već otišli. Neki su se javili, a tisuće su otišle bez riječi. Gorčina odlaska i novoga početka u tuđini te ljubav prema svome domu i svojoj zemlji koji ostaju trajna nostalgija, vidljivi su u sljedećem pismu.

EMOTIVNO PISMO ISELJENIKA - „Evo što je za mene Hrvatska“
(Cro-express, hrvatsko-njemački magazin)

Hrvatska nisu „korumpirani političari koji bi prodali svoje za 5 eura“, ni menadžeri koji idu preko leševa, evo što je Hrvatska. Što je za vas Hrvatska? Iseljenik R. L. emotivno je opisao svoj odnos prema Domovini i podijelio svoj stav u nekoliko Facebook grupa u kojima se okupljaju hrvatski iseljenici. Njegov napis prenosimo u cijelosti. „Za sve kolege koji su morali napustiti Domovinu trbuhom za kruhom: 'Gdje god da te život nosi, uvik moraš znati tko si.' Vidim da je mnoštvo vas razočarano i ogorčeno. Koliko god ste se trudili, nije vam bilo moguće u domovini živjeti normalan život. Morali ste napustiti familije i dom i krenut 'za kruhom'. Sad puno vas psuje Hrvatsku i kažu kako im više ne treba. Pogriješili ste se ako tako mislite. Primijetit ćete to kad si ispunitate sve želje, priuštite si sve što se za pare može kupiti. Sjedit ćete u lijepom stanu, frižider pun, pred kućom parkirana 'zvijer'... Znači, u biti sve imate, ali opet onaj osjećaj da nešto fali... Nije Hrvatska „korumpirani političari“, nisu Hrvati oni menadžeri koji idu preko leševa da bi napunili svoj džep.

Hrvati su oni dečki koji su 90-ih stali rame uz rame i s lovačkim puškama branili svoje domove protiv jedne od najjačih vojski Europe. Hrvati su onih sto heroja koji su mjesecima držali tisuće vojnika pred Vukovarom da bi na kraju golin rukama krenuli protiv tenkova. Nije Hrvatska ni ovo momentalno stanje da ljudi moraju napuštati domove. Razumijem ogorčenje, ali nemojte zaboraviti da smo prije 20 godina bili razrušeni od rata. Krenuli od nule. Narod još uvijek pati od posljedica, mnogima rane još zarasle nisu. Svaki put kad pljujete Hrvatsku, pljujete na majku čiji je sin ostavio život za nju. Pljujete na sestru koja je izgubila brata, sina koji je ostao bez oca. Mislim da je za njih strašna bol kad vide da ljudi pliju po nečemu za što su njihovi najmiliji dali svoje živote. Nije Hrvatska ovakvo stanje, niti političari reprezentiraju hrvatski narod. Hrvatska ti je onaj osjećaj topline koji samo dolje imаш. Oni kvalitetni, hrabri i pošteni ljudi koji vas dolje okružuju i koje zaboravljate zbog par lopova koji su se domogli velikih pozicija u vlasti. Hrvatska vam je ono prelijepo Jadransko more, zlatna polja Slavonije, ličke šume, zagorski vinogradi, Istra zelena i plava,... Za mene, sve u svemu, najljepša država na svijetu. Ja sam ponosan da sam Hrvat i ne bih moju pravu domovinu mijenjao za ništa na svijetu. (A tuđina je uvijek samo prolazna zemlja.)

Proslava Uzvišenja Sv. Križa i piknik

JEŽENJ Spomen i proslava ovogodišnje obnove velikoga kamenog križa na Ježenjskom vrhu svečano je održana 9. rujna 2018. u prekrasno nedjeljno popodne. Župljeni Župa svete Lucije Pazinske, gdje i spomenuti vrh pripada, i župljeni Sv. Jurja iz Starog Pazina zajednički su proslavili više događaja koje su spojili u jedan piknik. Dakle, običaj je ovih župa da se svake godine na početku rujna napravi zajedničko druženje za početak školske i vjerouaučne godine. Obično bi se takvo druženje napravilo na domaćem terenu kod crkve sv. Lucije, ali i posjetom drugih župa. Tako smo proteklih godina bili na Skitači, Vrhu kod Buzeta, Gračiću, Grimaldi, Lanišću... Izbor mesta za ovogodišnji susret pao je na Ježenjski vrh stoga što se u svibnju ove godine pristupilo temeljitoj obnovi križa koju je inicirao Davor Krizmanić, koji je jedan od sinova Lucijana Krizmanića, vlasnika parcele na kojoj se križ nalazi. Akciji obnove zdušno su se priključili i ostali mještani Veloga i Malog Ježenja. Zanimljiva je poveznica broja 18 (koji označava punoljetnost) s ovim križem. Napravljen je 1900. godine, 18 godina nakon smrti dragoga nam biskupa dr. Jurja Dobrile, rođenoga u Velom Ježenju. Sada se nalazimo u 2018. godini i točno je 118 godina od njegove gradnje i 100 godina od završetka I. svjetskog rata. A u ovom se tjednu časti i Uzvišenje Sv. Križa, što je također pridonijelo odluci da se ovo druženje i euharistijsko slavlje održi ispod ovoga velikog križa, na otvorenom. Prekrasno rujansko vrijeme okupilo je preko 250 sudionika koji su se u 17,00 sati okupili na euharistijskom slavlju koje je predvodio župnik ovih župa vlč. Željko Zec, u koncelebraciji s preč. Milivojem Korenom, nekadašnjim župnikom, koji je i započeo na ovim prostorima s ovakvim druženjima. Vlč. Zec se u propovijedi dotakao misli pročitanoga Evandelja o tome kako je Isus napravio čudo kada je dao gluhonijemom mucavcu sluhi govor. Potakao nas je da razmišljamo kako mi upotrebljavamo ili zloupotrebljavamo ove darove koje smo Božjom milošću primili. Kako koristimo svoje oči, u što je uprt naš pogled? Koje informacije rado slušamo, kakvoga su sadržaja i pouke? Kako se služimo svojim jezikom? Služi li nam za ogovaranje ili prenošenje dobrih i poticajnih riječi i molitve? Sve su nas te poticajne misli nukale da pogledom zaokružimo svu onu krasnu prirodu oko sebe. Da pogledamo bljesak mora u daljinu prema zapadu i zelenilo Učke na sjeveru i da kažemo jedno veliko hvala Bogu za sve što nam je dao. Inače, iz ovoga se vrha srušta prekrasan pogled na Tinjan, Kringu, Kanfanar, Žminjštinu, Sveti Petar u Šumi, Lindar, Trviž, Motovunske Novake i Muntrilj. Budući da smo u tjednu velike pripreme za proslavu 3. Nacionalnog susreta katoličkih obitelji u Splitu i Solinu 15. i 16. rujna, ovo je naše druženje za nas bilo svojevrsna uvertira u taj događaj. Tu je prisustvovao velik broj mladih obitelji s malom djecom, tako da je bilo sudionika od 2 mjeseca starosti pa do vremenskih osoba od 92 godine života. Nakon sv. mise druženje se nastavilo ispod obližnjega stoljetnog hrasta gdje je bilo posluženo iće i piće. Tu smo se uz pjesmu i ugodno druženje zadržali do mraka. Razišli smo se svojim kućama puni dojmova, ponijevši želju da se i dogodine okupimo u ovako lijepom broju na ovom našem slikovitom „Križevcu“. (Mirjana Ferenčić)

Proslava sv. Eufemije

ROVINJ U nedjelju, 16. rujna 2018. godine, u Rovinju je svečano proslavljenja svetkovina nebeske suzaštitnice grada, sv. Eufemije. Svečanu misu poldanicu predvodio je mons. Ivan Milovan, biskup u miru, uz koncebraciju župnika domaćina, generalnog vikara biskupije mons. Vilima Grpca te župnog vikara Damira Štifanića. To je misno slavlje glazbeno animirao Župni zbor sv. Eufemije pod ravnjanjem zborovođe Irene Turkalj. Svečano večernje misno slavlje predvodio je preč. dr. sc. Josip Grbac, umaški župnik i dekan Umaško-oprtaljskog dekanata, uz koncelebraciju više svećenika. Na misi je pjevao Zbor Župe sv. Blaža iz Zagreba, koji već niz godina, tradicionalno animira to misno slavlje. Jutarnju misu predvodio je župnik, mons. Vilim Grbac, generalni vikar biskupije, a misu na talijanskom jeziku vlč. Stefano Cataldo, prefekt studija u Biskupijskom misijskom sjemeništu "Redemptoris Mater" u Puli. Svako je misno slavlje toga dana zaključeno blagoslovom s relikvijama svetice, te ophodom oko njezinog sarkofaga. Na sve mise o blagdanu sv. Eufemije tradicionalno se okupi mnogo hodočasnika iz svih dijelova biskupije. Nakon večernjeg misnog slavlja ispred župne crkve održan je koncert izvođača suvremene duhovne glazbe Alana Hržice. (G.Krizman)

U Draguću gostuje izložba „Majstor od Zadobarja“

U petak, 14. rujna 2018. u Kući fresaka u Draguću je otvorena izložba "Majstor od Zadobarja", o srednjevjekovnom fresco slikarstvu u kapeli sv. Antuna Pustinjaka u Zadobaru nedaleko Karlovca. Izložbu su osmisili kustos Igor Čulig iz Gradskog muzeja Karlovac, dr. sc. Rosana Ratkovčić sa Sveučilišta Sjever i dr. sc. Vlado Mikšić, vanjski suradnik na Odjelu za povijest Hrvatskog katoličkog sveučilišta i svećenik.

Izložba je do sada gostovala u nekoliko muzejskih i galerijskih prostora u Hrvatskoj, a od 14. rujna do 1. studenog 2018. godine izložba gostuje u Kući fresaka u Draguću – Casa degli affreschi a Draguccio. U unutrašnjosti kapele sv. Antuna Pustinjaka u Zadobaru identificiran je najbolje očuvan ciklus zidnih slika u kontinentalnoj Hrvatskoj. Majstor je sa svojom radionicom bio uposlen i u drugim crkvama te se na izložbi tematiziraju još neki primjeri zidnog slikarstva u karlovačkom i žumberačkom kraju: crkva sv. Nikole u Žumberku, kapela u Volavlju, crkva sv. Martina pod Okićem i kapela u Sveticama. Radi se o putujućim „horvaškim malerima“, kako su ih zvali

u obližnjoj Sloveniji, koji dekoriraju crkve prema narudžbi po već postojećim skicama i žive sa ljudima toga kraja gdje rade pa i njihove motive ubacuju u već postojeće šablone. U kulturnom krugu koji se izložbom predstavlja može se vidjeti i utjecaj Frankopana koji su u ovom kraju i u obližnjoj Sloveniji imali svoje posjede te su angažirali majstore za rad na sakralnim objektima. Organizatori izložbe su Gradski muzej Karlovac i Dijecezanski muzej Zagrebačke nadbiskupije, a u organizaciji gostovanja pridružuje im se Kuća fresaka u Draguću – Casa degli affreschi a Draguccio Povjesnog i pomorskog muzeja Istre – Museo storico e navale dell'Istria.

U Pazinu predstavljeni katolički skauti

**U četvrtak, 20. rujna, u
Pazinskom kolegiju je održano
predstavljanje pokreta
Katolički skauti s namjerom
da se podružnice toga pokreta
u skoroj budućnosti osnuju u
pojedinim istarskim gradovima.
Predstavljanje je održao
Marin Miletić, vjeroučitelj,
predsjednik udruge Zdrug
katoličkih skauta Hrvatske.**

Za bolje razumijevanje dosadašnje povijesti pokreta Katolički skauti u Hrvatskoj donosimo dio razgovora s Marijom Miletićem objavljenog na mrežnoj stranici Hrvatsko slovo.

KATOLIČKI SKAUTI VELIKA SU HRVATSKA SNAGA

Marin Miletić, teolog, vjeroučitelj, skaut, športaš, kolumnist. U Rijeci je maturirao u Salezijanskoj klasičnoj gimnaziji te diplomirao na Filozofsko-teološkom studiju. Kao vjeroučitelj zaposlen je na Prvoj susačkoj hrvatskoj gimnaziji. Osnovao je i vodi udrugu Zdrug katoličkih skauta Hrvatske te pokrenuo Radio Skaut i Skaut TV. Piše i u dnevnom tisku. Budući da je javnosti poznat kao neumorni pokretač brojnih inicijativa za mladež, razgovaramo s njim o njegovim životnim izazovima, traženjima i prona-

laženjima te izazovima rada s mladima pod geslom Bog – Crkva – Domovina.

Gospodine Miletiću, osnivač ste i predsjednik udruge Zdrug katoličkih skauta Hrvatske, koji djeluje od 2002. Gdje ste našli poticaj za osnivanje i prepoznali potrebu osnivanja udruženja?

Godine 1998. maturirao sam u Salezijanskoj klasičnoj gimnaziji, te sam potom upisao Filozofsko-teološki studij u Rijeci. Salezijancima mnogo dugujem, u najluđem razdoblju mog života, oni nisu odustali od mene, dobro, podijelili su mi par ukora, ali nisu odustali. Tu sam osjetio ljubav Božju koju preko Crkve svećenici imaju za mlade. Ta ljubav je i mene mijenjala i ona je na jedan način postala meritum mog razmišljanja kako treba raditi s mladima. S druge strane, ni sam se potpuno pronašao u salezijanskoj duhovnosti, iako mi je bila jako blizu, prošao sam nekoliko zajednica mladih u kraćem vremenu i dosta se tu razočarao. Naime, iako svaka zajednica ima vlastitu karizmu i ljepotu, ja sam bio, da budem potpuno iskren, preveliki fakin s izraženim ranama ulice da bih mogao pljeskati, plesati na pjesme o Bogu... nisam se tu dobro osjećao. Kako sam stalno radio s mladima, vodio grupe u šumu, na hodočašća, tu sam se čeličio.

Kada sam upisao Teologiju, već pri kraju fakulteta sam upoznao dobrog svećenika, izvornog sina Crkve pok. msgr. Josipa Šimca, tada predstojnika Katehetskog ureda. Msgr. Šimac mi je rekao: „Mali, ti si rođen da budeš katolički skaut; upoznat ću te s Lesingrom pa ćeš ti okupljati mlade u Stepinčevu crkvu kao katoličke skaute.“ Šimac je naime jako volio i štovao bl. Stepinca, prenio je tu ljubav i na nas katoličke skaute. Ivan Lesinger je tada već vodio odred katoličkih skaутa u sv. Ani Volosko, požrtvovni čovjek koji je bio vršni poznavatelj bilja. I tu je sve krenulo. Ja sam rastao s njima dvojicom, pokrenuo skaute u svojoj župi. Nakon nekog vremena sam osjetio da bi trebalo katoličke skaute još jasnije definirati, posložiti čvršće identitet i karizmu izbrusiti... s dopusnicom mjesnog biskupa, usuđujem se reći danas mog dobrog prijatelja, nadbiskupa Ivana Devčića osnovao sam Zdrug katoličkih skauta u jednoj riječkoj župi. Osim nadbiskupa Devčića koji je naš podupiratelj i veliki prijatelj katoličkih skauta, puno je tu pomogao i vlč. Božo Mičanović, župnik sv. Križa na Srdočima koji je prepoznao vrijednost skaутa – i tu kreće lavina. (www.hrvatsko-slovo.hr)

Prvi istarski tabor i njegovo značenje (I. dio)

Čitaonički je pokret u okviru hrvatskoga narodnog preporoda neposredno utjecao i na pokretanje i odvijanje tabora – masovnih skupova jer su pojedine čitaonice bile njihovi inicijatori i organizatori. Takav je slučaj i s Čitaonicom u Kastvu. Krajem 60-ih i početkom 70-ih godina XIX. st. u cislajtanijskome dijelu Dualne Monarhije, u redovima slavenskih naroda dolazi do povremenoga masovnijeg okupljanja. Ti su masovni sastanci imali velik utjecaj na razvoj političkih, a potom i prosvjetnih, kulturnih i gospodarskih prilika, a nadasve nacionalnih odnosa, najprije u Čeha i Slovenaca, a na kraju, u Hrvata, na njihovu najzadnjnjemu dijelu etničkoga područja – u Pokrajini Istri i na Kvarnerskim otocima, a stjecajem okolnosti i u dijelu Kvarnerskoga primorja. Takav vid okupljanja na otvorenome omogućio je tzv. Taafeov zakon od 15. studenoga 1867. godine. Hrvatske stanovnike cislajtanijskih krajeva o tome je obavijestila Naša sloga. Zbog teritorijalne blizine, odjeci taborskoga pokreta bili su znatni, pa su se tako veoma brzo približavali i hrvatskoj Istri. Bojeći se razmjera koje bi tabor mogao imati, kao i njegovih odjeka, kotarski kapetan u Voloskom, odnosno poglavar vlasti u Liburnijskoj Istri, redovito je izvještavao namjesnika u Trstu te je tražio da se tabori zabrane i da se glavni govornik u Kubedu, već spomenuti Franjo Ravnik, ukloni iz ovoga kraja, tj. iz Kastavštine. No, započeti se masovni pokret nije mogao zaustaviti.

„Vrli Hrvati Kastavski“

Na Kastavštini, koja je osobito bila povezana sa susjednim slovenskim krajevima – održan je samo jedan, ali, veoma značajan tabor koji je imao izuzetnu ulogu u razvoju te širenju hrvatskoga narodnog preporoda u ovome razdoblju. Pitanje je kako je moguće da se tabor održao upravo na Kastavštini. To dovodimo u vezu s djelovanjem Čitaonice te urednikom kalendara Istran, F. Ravnikom, koji je neko vrijeme službovao kao učitelj u Kastvu te je ostao

u vrlo dobrom odnosima s grupom mladih Kastavaca, svojih nekadašnjih učenika. U izvještaju koparskoga kotarskog poglavara, a u svezi s prvim istarskim taborom u Kubedu – koji je Ravnik otvorio, zatim predložio predsjedavajućega te bio i prvi govornik – stoji da je bio „dejanski povzročitelj in duša vsega“; s obzirom na to, kao i na činjenicu da su na tabor u Kubedu bili pozvani svi Slaveni u Istri, ali posebno „vrli Hrvati Kastavski“, može se zaključiti da bi Ravnikova uloga mogla biti presudna u održavanju tabora i na Kastavštini. Kastavci su upravo preko članova Čitalnice bili prisutni na prvoj kranjskom taboru 9. svibnja 1869. g. na Kalcu kod Logatca. Štoviše, tajnik kastavske Čitalnice, Slovenac Fran Steidle, govorio je na tome taboru. Treba spomenuti i zanimljivost: zbog poziva Kastavcima ovaj su skup na Kalcu već slovenski suvremenici nazvali „slovensko-ilirski tabor“. Kastavci su prisustvovali i najvećemu slovenskome taboru u Vićmarju, a sami su 1931. g. pisali da je na njihove pretke tabor na Kalcu tako „silno djelovao“ da su se i oni odlučili održati tabor. Dakle, bez sumnje je da su slovenski tabori bili uzor za održavanje kastavskoga tabora, a kastavski su čitaoničari upravo na njima i stjecali iskustva.

Tabor ne može nego izjaviti želje naroda

Konačno, 1. ožujka 1871. g. objavljena je u listu Naša sloga obavijest što ju je Odbor kastavske Čitalnice poslao čitaoničarima da se sastanu radi odbira taborskoga odbora. Odbor je konstituiran 9. ožujka te je izabran u ovome sastavu: općinski tajnik i drugi tajnik Čitalnice F. Steidle, glavar kastavske općine i prvi tajnik Čitalnice Ante Rubeša, zastupnik u Saboru Franjo Marotti, ravnatelj škole i blagajnik Čitalnice Ernest Jelušić, učitelj Jakov Velikanja i kapelan Franjo Kraljić. Odlučeno je da se tabor održi 21. svibnja u 15 sati na brežuljku kod crkvice sv. Mihovila, ispod samoga grada Kastva, a na području županije Rubeši; narod će biti pozvan plakatima.

Sutradan se odbor opet sastao, te je osnovao Središnji odbor, a istodobno su izabrani i vanjski članovi širega odbora. Odbor je izdao i poziv, upućen Liburnjanima, ostaloj braći Istranima i preko Učke i s otoka – dakle, svim Hrvatima Pokrajine; iako s ponešto različitim sadržajima, sva tri spomenuta lista naglašavaju da se Hrvati dižu po ugledu na Slovence te je istaknuto pitanje sloge i bratstva – govor je o slavenskome jugu, o jednokrvnoj braći, o djeci iste matere, odnosno šire domovine, dakle, sve su teme od izuzetnoga značenja u hrvatskome narodnom preporodu Pokrajine Istre s Kvarnerskim otocima. Prema popisu govornika očito je da su se organizatori najviše oslanjali na domaće preporodne snage iz same Kastavštine – F. Steidle, A. Rubeša, E. Jelušić te V. Spinčić, dakle, u prvoj redu na čitaoničare. Gotovo istodobno, držeći stalno tempo propagande, Naša sloga objavljuje i opsežniji članak pod naslovom *Što su tabori?*. U njemu, uz ostalo, tršćanski hrvatski preporodni krug ovako objašnjava puku sadržaj i djelovanje samoga tabora, nakon što je pružen uvid u postojeća zakonska prava: „Nego neka nitko nemisli, da je to za nas Slavene novo tobožje pravo. Zakonom od 21. decembra nam se nije povratilo ono, što je u nas davni običaj narodni. U stara vremena naš narod, što bi god činio, učinio bi na takovih sastancih. Na taj je način navješćivao vojsku i mirio se i pogađao sa svojimi susjadi. Jer što se svega naroda tiče, pravedno je da se o tom vas narod na dogovor pozove. Nu u kašnja vremena nije to bilo moguće. Zašto je ušlo već od vajkada u običaj, birati zastupnike i slati jih sveobče pučke sastanke. I na taj su način postali naši tako zvani dandanašnji sabori. Tabori dakle nisu drugo nego starinski sabori. Nu razilka između dandanašnjeg tabora i sabora jest ta, da sabor čini zakone, a tabor neima toga prava. Tabor ne može nego izjaviti želje naroda i na taj način biti od velike pomoći saboru i samoj vladji.“ (nastavlja se)

KATEKIZAM KATOLIČKE CRKVE

OBJAVA BOGA: istodobno djelima i rijećima

53 Božanski naum Objave ostvaruje se istodobno „djelima i rijećima“, jer su „iznutra među sobom povezani“ te se uzajamno osvjetljuju. U tome je posebna „božanska pedagogija“: Bog se postupno objavljuje čovjeku, postupno ga pripravlja da primi nadnaravnu Objavu koju mu pruža o sebi samom, a koja dolazi do vrhunca u osobi i poslanju utjelovljene Riječi, Isusa Krista.

Sveti Irenej Lionski u više navrata govori o ovoj božanskoj pedagogiji u vidu međusobnoga privikavanja između Boga i čovjeka: „Riječ Božja nastanila se među ljudima i postala Šinom Čovječjim da čovjeka privikne primati Boga, a Boga da privikne stanovati u čovjeku, prema Očevoj volji.“

1953 Moralni zakon nalazi u Kristu svoju puninu i svoje jedinstvo. Isus Krist je kao osoba put savršenstva. On je dovršetak Zakona jer samo on naučava i daje pravednost Božju: „Jer dovršetak zakona jest Krist – na opravdanje svakomu koji vjeruje.“ (Rim 10,4)

578 Isus, Mesija Izraelov, najveći, dakle, u kraljevstvu nebeskom, bio je dužan po svojim vlastitim rijećima ispuniti Zakon ispunjavajući ga u svoj njegovoj cjelovitosti sve do njegovih najmanjih zapovijedi. On je, dapače, jedini koji je to mogao savršeno učiniti. Židovi, po vlasitom priznanju, nikad nisu mogli ispuniti Zakon u njegovoj cjelovitosti ne kršeći ni najmanju njegovu zapovijed. Stoga svake godine na svetkovinu Okajanja djeca Izraelova mole od Boga oproštenje za svoje prijestupe Zakona. Zaista, Zakon sačinjava cjelinu i, kako pripominje sveti Jakov, „tko sav Zakon ušćuva, a u jednome samo posrne, postao je krivac svega.“ (Jak 2,10)

1950 Moralni je zakon djelo božanske Mudrosti. Možemo ga, u biblijskom smislu, označiti kao očinsku pouku, kao Božju pedagogiju. Propisuje čovjeku puteve, pravila životnoga ponašanja koja vode k obećanom blaženstvu; zabranjuje stranputice zla koje udaljuju od Boga i od njegove ljubavi. Uisto je vrijeme strog u svojim propisima, a sladan u svojim obećanjima.

1719 Blaženstva otkrivaju cilj ljudskoga života, konačnu svrhu prema kojoj teže ljudski čini: Bog nas poziva na svoje blaženstvo. Taj je poziv upravljen svakome osobno, ali i sveukupnoj Crkvi, novom narodu onih koji su prihvatali obećanje i od njega žive u vjeri.

PEDESETA OBLJETNICA BRAKA

Nerina i Vlado Matejčić

GRIMALDA Dana 28. 7. 2018. godine u župnoj crkvi u Grimaldi održana je sv. misa zahvalnica za pedesetu obljetnicu braka Nerine Matejčić rođ. Matković, rodom iz sela Podmeja, i Vlade Matejčića, rodom iz sela Opatija, a koji su prije pedeset godina otišli živjeti u SAD, saveznu državu Ohio, grad Cleveland, gdje i danas žive. Na sv. misi, koju je predvodio vlč. Marijan Pamić, prisustvovali su župljani i rodbina. Supružnicima je za tu priliku rodbina iz Istre napisala pismo:

Dragi naši Nerina i Vlado!

Kao djeca otišli ste trbuhom za kruhom u vama nepoznat i tudi svijet. Morali ste napustiti svoju rodnu grudu, svoju Istru, a najteže je bilo napustiti vama najdraže i najmilije roditelje, braću, sestre, prijatelje i rodbinu. Bilo vam je teško, a želja da u životu nešto postignete, bila je jača od svega. Teškom mukom došli ste i do bijelogog kruha. Izgradili ste sebi svoj topao dom, odgojili dva prekrasnasaina i svoje unuke. U svemu tome pomogla vam je vaša velika ljubav, poštovanje, međusobno razumijevanje i dragi Bog koji vas ni u najtežim trenutcima nije napustio. I sada, kada vas krasi sijeda kosa, vaši obrazi još istim žarom žare. Dokazali ste da se ljubavlju postigne sve, pa i ono najteže. Mogli bismo napisati cijeli roman, a s vremenom i rijeći na papiru izblijede, samo je srce ono koje uspomene sačuva. Zato, zaboravite sve što je u životu bilo ružno, a lijepo trenutke sačuvajte duboko u svojim srcima. Neka vam i dalje u životu sije toplo Sunce sreće i neka vam vaša djeca budu ponos i veselje. Poštujte i volite se kao prvoga dana kad ste se sreljeli. Neka vas na svakom koraku prate samo ljubav, zdravlje, sreća i veselje, to su naše iskrene želje. Daleko ste od nas, ali ipak jako blizu jer ste u našim srcima i zauvijek ćete ostati. Volimo vas i radosni smo što možemo ove lijepo kratke trenutke podijeliti s vama jer ljude kao što ste vi uvijek je lijepo sresti i nikada ih se ne može zaboraviti. Puno vas vole vaši Istrijani!

Redovnici iz Camaldolija posjetili Vrsar, Gradinu i Poreč

Redovnici iz samostana u Camaldoliju i Društvo prijatelja Camaldolija posjetili su u rujnu samostan svetoga Mihovila nad Limom, župu Vrsar i Gradinu te biskupijski ordinarijat u Poreču. U župama ih je primio župnik Lino Zohil, a uime Biskupije porečki i pulski ordinarij mons. dr. Dražen Kutleša.

Kamaldoljani su obišli relevantne lokalitete povezane sa svetim Romualdom i Ravennom, pohodili su nedjeljnju misu u Vrsaru koju je župnik Zohil suslavio s ocem Robertom, vicepriorom u Camaldoliju. Naša se partikularna Crkva raduje prijateljstvu, suradnji i produbljivanju veza s redovničkom zajednicom kamaldoljana. Prvih dana rujna 2018. Vrsar je posjetila skupina od 20-ak ljudi, među kojima su bili otac Roberto Fornaciari, viceprior samostana u Camaldoliju, i društvo prijatelja Camaldolija iz Ravenne među kojima su bili brojni povjesničari, umjetnici, arhitekti, arheolozi i konzervatori. Kako su u veljači 2018. samostan u Camaldoliju i tamošnji Eremo na preko 1000 metara nadmorske visine pohodili vlč. Lino Zohil, župnik Vrsara i Gradine, te dr. Ivan Milotić, taj je događaj bio poticaj za ovogodišnji dolazak kamaldoljana u našu biskupiju i prilika za jačanje suradnje te produbljivanje veza sa samostanom u Camaldoliju, posebno glede istraživanja samostana svetoga Mihovila nad Limom i lika te djela svetoga Romualda. Posebno mjesto u životu kamaldoljana zauzima sveti Romuald, koji je osnovao taj ogrank benediktinskog reda i propisao mu pravila, ali je takoder u XI. stoljeću puštinjački živio u našim krajevima gdje je osnovao samostan Sveti Mihovil nad Limom. Također, upravo iz vremena Romuladova života u Svetom Mihovilu potječu neki od najvažnijih trenutaka njegova života i duhovnosti koju i danas njeguju redovnici kamaldoljani. Stoga Sveti Mihovil nad Limom predstavlja mjesto od posebne važnosti i simbolike za sve nas i duboku poveznicu među našim zajednicama. Kamaldoljani su rado i s velikim zanimanjem posjetili samostanski kompleks kroz koji ih je vodio dr. Ivan Milotić pokazavši im i objasnivši smještaj, povijest ovdašnjega redovništva, imanje, zgrade, freske, ali i početak obnove i tijek radova na očuvanju ovoga

kompleksa. Otac Roberto prilikom toga u crkvi svetoga Mihovila održao je predavanje o životu i djelu svetoga Romualda, nakon čega su razmijenjena vrijedna iskustva i saznanja te znanstveni interesi za ovo mjesto. Posebno simboličan trenutak bio je osvrt oca Roberta na još uvijek jasno vidljive tragove kamaldoljanske kulture i umjetnosti u samostanskoj arhitekturi i dekoracijama zbog čega su se svi zajedno fotografirali ispred grla šterne na kojoj se lijepo vidi prepoznatljiv znak kamaldoljanskih redovnika. Ovome su događaju prisustvovali i profesor Livio Prodan i fotograf Gianfanco Abrami.

Kako je u svojoj cijelini povjesna porečka partikularna Crkva kraj u kojem je boravio sveti Romuald, ali i zbog dubokih i očiglednih povijesnih poveznica nje i Ravenne, kamaldoljani su s velikim zanimanjem obišli kompleks Eufrazijeve bazilike kroz koji ih je vrlo nadahnuto vodio Gaetano Benčić, kustos Zavičajnoga muzeja Poreštine. Episkopij, mozaici i arhitektura potaknuli su dijalog i brojna promišljanja o povijesnim vezama, analogijama, sličnostima i razlikama Poreča i Ravenne.

Susret s mons. Draženom Kutlešom, porečkim i pulskim biskupom

Uzgradi Biskupije zatim je upriličen susret s mons. Draženom Kutlešom, porečkim i pulskim biskupom, kojemu smo se svi s radošću i velikim zanimanjem odazvali. Nazočili su mu otac Roberto iz Camaldolija, vlč. Lino Zohil, članovi Društva prijatelja Camaldolija, profesor Livio Prodan i dr. Ivan Milotić. U uvodnom obraćanju biskup je srdačno pozdravio kamaldoljane, zahvalio im na dolasku u Istru i daru relikvija svetoga Romualda koje su u veljači 2018., zaslugom oca Roberta i priora samostana iz Camaldolija u Istru donijeli vlč. Zohil i dr. Milotić. Razgovaralo se o samostanu Sveti Mihovil nad Limom, njegovoj važnosti, sakralnoj dimenziji samostana i dviju tamošnjih crkava, obnovi vjerskih tradicija, perspektivama i budućoj suradnji prilikom čega je i od strane biskupa Kutleše i oca Roberta izražena dobra volja da se ovakvi plodonosni susreti nastave.

Misno slavlje u vrsarskoj župnoj crkvi

U nedjelju, 2. rujna otac Roberto koncelebrirao je misno slavlje s vlč. Zohilom u

vrsarskoj župnoj crkvi svetoga Martina te je propovijedao, a zatim kazivao vjernicima na misi o životu i duhovnosti svetog Romulada povezujući to s nedjeljnim čitanjima. Usljedilo je uobičajeno druženje kamaldoljana s vjernicima vrsarske župe u župnoj dvorani nakon čega je vlč. Zohil sve poveo u dugo iščekivan obilazak ranosrednjovjekovne crkve Gospe od Mora koja se nalazi u vrsarskom pristaništu. Brigom Natalije Vugrinec, direktorice TZ-a Vrsar, kamaldoljanima su podijeljeni promidžbeni materijali TZ-a o Vrsaru i njegovoj okolici. Posjet Vrsaru okončan je druženjem i ručkom zahvaljujući brizi Biskupije. Kada su u veljači 2018. vlč. Zohil i dr. Milotić boravili u Camaldoliju, na svjetlo dana izišla su mnogobrojna nova saznanja o Svetom Mihovilu nad Limom, njegovu imanju, redovnicima, kulturi i umjetnosti, ali posebno o redovničkim pravilima, duhovnosti, načinu života te konceptu zajednice koji umnogome (skoro u svemu) odudaraju od uobičajenih predodžaba u Istri o tom samostanu i redovnicima. Tom su prilikom vlč. Zohil i dr. Milotić stekli potpun uvid u redovničku zajednicu, donijeli su u Istru relikvije svetoga Romualda te su pronašli bogato arhivsko gradivo o povijesti imanja Sveti Mihovil i samostanskoga kompleksa od Romuladovih vremena do XVIII. stoljeća. Upravo arhivsko gradivo upućuje na potrebu novih načina promišljanja, obrade, studija i cjelovite rekonceptualizacije ustaljenih shvaćanja o Svetom Mihovilu nad Limom te potrebu da se prilikom svakoga istraživanja ili radova najprije shvati paradigma prema kojoj je on osnovan i funkcioniраo. U toj je nakanii dobivena velika podrška oca Roberta i kamaldoljana, Porečke i Pulsko biskupije, TZ-a Vrsar, ali i vrsarske zajednice. (txt: organizatori susreta/Tiskovni ured PPB, foto: Gianfranco Abrami i Lino Zohil)

Svjedočanstvo o uslišanju po zagovoru bl. Miroslava Bulešića

Kako mi je pomogao bl. Miroslav Bulešić

Dugo sam razmišljala kako da ovo svjedočanstvo, uslišanje molitve po zagovoru Miroslava Bulešića, napišem, koliko god može, u kratkim crtama.

Godine 2012. selim se iz Osijeka u Pulu radi posla. U tom sam trenutku razvedena civilno s tek 26 godina i u postupku je parnica proglašenja ništavnosti ženidbe na crkvenom sudu. U međuvremenu, ne znam ništa o Miroslavu Bulešiću, živim u Puli. U poduzeću u kojem radim, jer je vlasnik visoko rangiran u javnom životu, on dobiva poziv na beatifikaciju Miroslava Bulešića, ali odbija otici. U poduzeću su pokušali pronaći nekoga tko bi išao „na to“ umjesto šefa i, eto, ja sam bila ta koja je izabrana. Tako sam 28. rujna 2013. sudjelovala na beatifikaciji Miroslava Bulešića u pulskoj Areni i nisam bila svjesna da je to početak jednoga novog života u Kristu. Prvi put u životu sudjelovala sam na takvom slavlju. Pročitala sam knjižicu o bl. Miroslavu Bulešiću koju sam dobila uz pozivnicu, o njegovu životu, mučeništvu, da se zalagao za obespravljene i siromašne. Sjećam se da sam se na beatifikaciji molila Miroslavu Bulešiću, a i kasnije, da mi pomogne kod parnice za proglašenjem ništavnosti ženidbe jer zna da sam obespravljena... I bila sam čak razočarana, molila sam se bl. Miroslavu Bulešiću i pitala se koji bi to mogli biti razlozi zašto mi nije posredovao kod Boga poništenje, a toliko sam se molila. A Bog je imao jedan drugi plan: da postanem svjesna

kako ništa ne mogu bez njega i kako je sve njegov dar. Bez obzira na privremenu razočaranost, ja sam se nastavila moliti bl. Miroslavu Bulešiću i u srcu dobila potvrdu da me neće ostaviti samu na tom putu koji je mučan. Jer postoji istina koja se skriva i koja će izići na vidjelo, kao i u njegovu slučaju. Ipa se 2015. odlučujem na pokretanje nove parnice, stupam u kontakt s bivšim mužem, s kojim nisam razgovarala od 2011. godine. (To je isto čudo.) Pristaje na pokretanje parnice bez prepucavanja i ružnih riječi. Dolazim na razgovor pred ženidbeni sud gdje me dočekuju divni ljudi. Osim proglašenja ženidbe ništavnom, meni je bl. Miroslav Bulešić pomogao da oprostim svima koji su me povrijedili, da shvatim kako je glava Crkve Krist i kako nikad neće dopustiti da zlo nadvlada dobro, istinu i ljubav, kao što je bilo i u njegovu slučaju, kad se istina htjela sakriti. Najveće je čudo u mom životu bila mogućnost oprosta. Kad sam svima oprostila, postala sam nova osoba. Kako je napisao Miroslav Bulešić u svom dnevniku nekoliko dana prije smrti: „Moja osveta je oprost.“ Crkva nije jedan svećenik ili više njih. Crkva je Krist koji nas polako privlači k sebi. Kako ja mogu Krista napustiti zbog nekoliko osoba? Nikako. Mogu biti ranjena i obespravljena, ali Krista ne napuštam. „Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga! I mi vjerujemo i znamo: ti si svetac Božji.“

Po zagovoru Miroslava Bulešića ispravljena je nepravda, nevaljala je ženidba proglašena ništavnom. To je meni bio jasan znak da je sve po zagovoru bl. Miroslava Bulešića. Kasnije sam se odselila iz Istre i razmišljala kako će sad, pa sve vezano uz bl. Miroslava Bulešića nalazi se u Istri. Ne želim ga zaboraviti niti mu se prestati moliti. Prvotno sam bila neko vrijeme u Osijeku, ali me ni tamo Miroslav Bulešić nije napustio, Bog je u moj život poslao drugoga svećenika koji ima vezu s bl. Miroslavom Bulešićem. I sada, kada sam u Zagrebu, opet sam mogla 24. 8. 2018. ići u policijsku kapelicu Majke Božje od Kamenitih vrata, gdje postoje relikvije Miroslava Bulešića. Nije me napustio ni u jednom trenutku, bez obzira na to gdje se ja nalazim, i svaki put pred obljetcnicu smrti saznam gdje se u mojoj blizini nalaze relikvije bl. Miroslava i gdje mogu otici na misu taj dan, a da se služi u čast bl. M. Bulešića. Kažu da mi ne izabiremo blaženike i svetce koji nas zagovaraju kod Boga, nego oni odabiru nas. Tako ja zahvaljujem Bogu što se proslavlja mojim životom, posredstvom bl. Miroslava Bulešića. Ja o njemu do rujna 2013. nisam ništa znala, a on je mene izabrao, da preko mene bude svjedok vjere u ovom danas tako izazovnom vremenu. Uz Božji blagoslov! (Podatci o osobi poznati su Postulaturi bl. Miroslava Bulešića)

Pula: U crkvi sv. Pavla humanitarni koncert za obitelji djelatnika Uljanika

Potaknute najnovijim gospodarsko-socijalnim zbivanjima u svome gradu, nekoliko je mladih pulskih glazbenica održalo u petak, 31. kolovoza 2018. humanitarni koncert klasične glazbe, čiji je prihod namijenjen za pomoć obiteljima djelatnika Uljanika, koncerna koji zbog krize poslovanja nije isplatio mjesecni dohodak svojim radnicima. „Glazbeno-umjetničkim sadržajem želimo ukazati na jedan značajan aktualni problem koji se tiče ovoga grada, ove regije i ove države. Problem poznatiji široj javnosti kao *Uljanik* i ne-izvjesna budućnost svih žitelja ovih krajeva koji su usko povezani uz njega, tiče se svih: radnika, zaposlenika, suradnika, djelatnika manjih poduzeća koja surađuju s Uljanikom, pa stoga i članova njihovih obitelji. Svi ste jake dobro upoznati s ovom situacijom, pa smatramo da nema potrebe više pisati već djelovati. Kao umjetnice, glazbenice razmišljale smo na koji način pridonijeti najugroženijim osobama kojima je veoma teško pronaći izlaz iz situacije u kojoj su se zatekle te smo odlučile barem malo pomoći djelatnošću kojom se inače bavimo“, napisale su organizatorice koncerta Elena Roce i Žofie Součková, pozavavši u nastavku dopisa „na jedan mali koncert/glazbeno druženje humanitarnoga karaktera nakon kojeg možete ostaviti svoj novčani prilog.“ Prihod koncerta bit će uručen humanitarnim udrugama „Naš san njihov osmijeh“ i „Udruga sv. Vinka konferencija sv. Pavla“ koje su već pokrenule određene akcije prikupljanja namirnica, školskoga pribora, odjeće i drugih potrepština. „Nadamo se da ćemo nekome vratiti osmijeh na lice. Glazba nas povezuje, naročito u ovako teškim trenutcima. Budimo tu jedni za druge!“ zaključile su organizatorice u svome dopisu. Koncert je održan u župnoj crkvi sv. Pavla na Vidikovcu u Puli. Nastupile su Elena Roce na orguljama i Žofie Součková na flauti te dvije mlade gošće, Letizia Ulika Roce na violinili i Anamarija Bukovnik na violončelu. (G. Krizman)

Prema novoj evangelizaciji župa

Poštovani čitatelju, ljeto je za nama, upravo tih dana i mi nastavljamo našim pastoralnim područjem, u širem shvaćanju župe i mogućnostima primjene Nove evangelizacije ovdje. Zaposlenici su se vratili svojim radnim mjestima, učenici, a za koji dan i studenti, u svoje klupe, a obećali su im školu za život. Koliko će to onako ispravno, utemeljeno na životnim vrednotama biti, ostaje da se vidi. Već su stari govorili; *non scolae, sed vite discimus*, a to znači ne za školu već za život učimo. Dakle, to je stara mudrost a ne nešto od jučer. Na svaki način i mi bi doista htjeli da i ova naša pastoralna promišljanja prvenstveno služe životu, životu po vjeri u vjerničkom župnom zajedništvu. Ovih dana imali smo to priliku doživjeti, ne tek na na župnoj ili mjesnoj razini, već mnogo više. Bilo je to na nacionalnoj razini kroz III. Nacionalni susret katoličkih obitelji u Solinu, 15. i 16. rujna ove godine (vidi poseban članak) koji će se nastaviti i u listopadu (Labin). To je bilo doista učenje iz života za život, što smo posebno doživjeli nas dvadesetak tisuća iz Domovine i šire, a iz Istre nas stotinjak (pozdrav sudionicima). Dakle, znamo da se vjera događa, na župnoj ili međužupnoj razini, ali u posebnim prilikama i na biskupijskoj, odnosno višebiskupijskoj ili nacionalnoj razini (kao nedavno u Solinu).

No, mi polazimo prvenstveno od župe, kako se ona definira, još konkretnije, kako naše župe danas jesu i koliko odgovaraju suvremenim potrebama Crkve i njena poslanja. Zanimljivo je istaći da župu označuju prvenstveno ljudi / vjernici a oni su nastanjeni na određenom teritoriju. Opće pravo katoličke crkve, tj. Opći zakonik katoličke Crkve župu

označuje ovim riječima: "Župa je u prvom redu sveukupnost osoba. Naravno ta sveukupnost mora biti nečim omeđena, tj. mora biti određena..., ona se omeđuje, odnosno određuje teritorijalno, tako da u načelu obuhvaća sve kršćane određenog područja /kan 518/. Župa je u sebi nešto stabilno, ne tek privremeno, što može biti Kvazižupa /kan 516/. Ali manjak svećenika i to da su neke župe premalene / nekoliko desetina ili tek koja stotina župljana/ u suvremenoj se Crkvi rađaju takozvane *Pastoralne jedinice / Unita pastorale/*. Riječ je o zajednici župa koju vodi jedan ili 2-3 svećenika, u međusobnoj suradnji ili suodgovornosti. To je jako Evandeosko i Crkveno, jer i Isus je slao učenike, dva po dva. Time se izražava eklezijalnost - zajedništvo Crkve. Ostaje pitanje kvalitete naših župa, odnosno župnih zajednica. A što to znači? Koliko je župa doista djelotvorna, te uspijeva li one koji traže put vjere uvjeriti i uključiti u zajedništvo? Koliko uspijeva zadržati pričesnike u svome krilu, te osobito da li uspije zadržati krizmanike u svome zajedništvu i učiniti ih svjedocima i po-

malo služiteljima tom istom zajedništvu, osobito za mlade vani??? Tu bi se mogla nizati pitanja.

Zato je na mjestu pitanje NOVE EVANGELIZACIJE ZA NAŠE ŽUPE?! Time se želimo baviti u ovoj rubrici s nakanom da svi i sebe unutra nađemo i odvažimo se dati svoj doprinos Novoj evangelizaciji župe. To mogu početi činiti sudionici raznih seminara i duhovnih obnova. Tako i naši sudionici susreta u Solinu, a pokazali su to svojim iskustvima - svjedočanstvima što su ih s nama dijelili dok smo putovali doma. Spominjem samo jedan primjer; kaže jedna mlađa žena ili djevojka "mislim sam da se vjera i Kršćanstvo smanjuje i propada, gledajući samo iz svoje župe, a tu u Solinu sam vidjela da baš nije tako... Toliko životnoga i svjedočnoga..." Troje takvih može biti dobra mladica za pokretanje Nove evangelizacije u župi! Nova pastoralna godina koja upravo započinje i Tvoja i moja i naša je šansa brate i sestro u vjeri ili svećeništvu. (*Milivoj Koren, pročelnik vijeća za obitelj i Novu evangelizaciju*).

„Svetci se rađaju u obitelji koja moli“

PULA U srijedu, 5. rujna 2018. u Puli je spomandan sv. Majke Tereze posebno proslavljen u stolnoj crkvi, katedrali Uznesenja Marijina gdje postoji njezin kip i izložene su njezine relikvije. Misno slavlje o spomendanu sv. Majke Tereze predvodio je katedralni župnik, vlč. Rikard Lekaj, u zajedništvu s kanonikom pokorničarom Pulskoga stolnog kaptola sv. Tome apostola preč. Željkom Staverom i kapelnom katedralne župe vlč. Maurom Boccadorom. Prije početka misnoga slavlja vlč. Lekaj je predvodio molitveni uvod u misno slavlje. U prigodnoj homiliji propovjednik je, podsjećajući na ključne trenutke života sv. Majke Tereze, istaknuo kako je, zasigurno, veliku ulogu u njezinim životnim izborima i stavovima imao odgoj u vjerničkoj obitelji gdje se svakodnevno molilo, gdje se vjera prenosila nadasve primjerom, a roditelji su svojoj djeci prenijeli životne vrijednosti u duhu kršćanstva, s naglaskom na činjenju dobra i iskazivanju milosrđa prema svima potrebitima. Sveta Majka Tereza vidjela je Krista u svakome, a u svome je životu uvijek živjela Evandelje, svaku stranicu, svaku riječ, naglasio je vlč. Lekaj. Upravo bi to trebala biti naša glavna nakana slaveći njezin blagdan: slijediti njezin primjer. No, da bi sve to mogla, uvijek je bila svjesna da je snagu moguće pronaći samo u molitvi i svakodnevnom susretu u Isusom u Euharistiji. Propovjednik je spomenuo i skori susret hrvatskih katoličkih obitelji u Solinu te istaknuo: „Vratimo se molitvi u obitelji jer svetci se rađaju u obitelji koja moli.“ Nakon mise održano je štovanje relikvija, a brojni su se vjernici potom zadržali u molitvi pred svetičnim kipom. Na tom su se misnom slavlju okupili vjernici katedralne župe, ali i štovatelji sv. Majke Tereze iz drugih župa te mnogo vjernika albanske nacionalnosti, koji se i inače okupljaju u većem broju upravo u katedralnoj župi. U pulskoj je katedrali župnik, vlč. Lekaj, naručio i postavio kip sv. Majke Tereze na misijsku nedjelju 2016. godine. Relikvija svetice, kap krv, u prigodnom relikvijaru za javno štovanje, u Katedralu je stigla 2017. godine na njezin spomandan. To je jedina crkva na području Porečke i Pulske biskupije gdje se čuvaju relikvije sv. Majke Tereze, kip postoji i u crkvi sv. Eufemije u Rovinju, a njezine slike imaju brojne crkve diljem Biskupije. (G. Krizman)

Predstavljena zbirka „Lo Schiavone“ Daniela Načinovića

Učetvrtak, 6. rujna 2018. u pulskoj Gradskoj knjižnici i čitaonici predstavljena je autorska antologija stihova na talijanskom jeziku jednoga od najvećih autora istarskoga književnog kruga, umjetnika izuzetnoga kršćanskog nadahnuća Daniela Načinovića.

Sukladno njegovu stilu i u ovoj su antologiji pjesama uvelike zastupljeni duhovni i crkveni motivi, koji su neodvojiv dio same teme knjige. Antologija, osobito njezin četvrti dio, koji nosi naziv same zbirke, donosi pogled na život, kulturu, rad, odlike stvaralaštva i bit ljudi koji su tijekom vjekova s istočnih, hrvatskih obala Jadrana, u najrazličitijim okolnostima odlazili na njegovu zapadnu, talijansku obalu, te ondje, u raznim oblicima djelovanja ostavljali neizbrisiv i prepoznatljiv trag, stvarajući tako jednu novu, jedinstvenu jadransku vezu kulture i duhovnosti. Knjiga osim toga donosi i umjetnički, autorov modus promatranja i doživljaj detalja, ideja i zanimljivosti koje je susretao na proputovanjima ovim prostorima, mjestima koja je posjećivao i koja su nekom specifičnošću i znakovitošću ušla u njegovu posebnu interesnu sferu. Autor, koji se osim književnošću bavi i glazbom, otvorio je predstavljanje instrumentalnom izvedbom na klaviru. Kratak uvod i književni osvrт izrekla je Iva Lanča, djelatnica Općeznanstvenoga odjela GKČ. Ravnateljica Nela Načinović i knjižničarka Lijana Diković vrlo su sugestivno na talijanskom i hrvatskom jeziku pročitale poemu „Bajka o potopljenim zvonima“, a autor ih je pratio glazbenom kulisom na instrumentu za stvaranje zvučnih efekata teremin, jednom od najstarijih elektronskih instrumenata. Načinović, koji se u sveobuhvatnosti umjetničkoga izričaja iskazao i objavivši više samostalnih kantautorskih nosača zvuka, ovime je pokazao svoj nadasve široki interes za sveobuhvatnost umjetnosti zvuka, a koji se nikako ne zaustavlja samo na uobičajenim glazbenim izričajima. Pojasnio je nakon predstavljanja kako je teremin izumio Rus Leon Teremin 1919. godine, a njegova je posebnost u tome da je to možda i jedini glazbeni instrument koji se svira bez doticanja. Teremin se sastoji od dva radijska oscilatora i dvije antene. Spojen na zvučnik, šalje električne signale koji proizvode vrlo sugestivne zvukove. Zvuk nastaje pomicanjem ruku oko antena u kojima se nalazi električni naboј, a samo tijelo svirača djeluje kao uzemljenje. Na taj način udaljenost ruku od antena kreira tonove i diktira glasnoću

i njihov tempo. Nakon toga središnjeg glazbeno-poetskog performansa sam je autor na talijanskom jeziku pročitao nekoliko pjesama iz zbirke: „Adriaticus“, „Labbozzo di un pellegrin croato“ (Skiča hrvatskoga hodočasnika), „Gente di frontiera“ (Ljudi s granice), „The wrecker, o il ladro di cose naufragate“ (Kradljivac nasukanih predmeta), „Un gatto in chiesa“ (Jedan mačak u crkvi) i „L'estate più bella“ (Najljepše ljeto).

Književna kritičarka Vanessa Begić

U svome obraćanju okupljenoj publici urednica izdanja, novinarka i književna kritičarka Vanessa Begić izrekla je kratak osvrт na predstavljeno djelo te na sveobuhvatni poetski izričaj Daniela Načinovića. Istaknula je širinu njegova lingvističkog izričaja. U maniri vrsnoga poliglota Načinović stvara na hrvatskom, talijanskom, engleskom i njemačkom jeziku, na istarskom talijanskom dijalektu istroveneto, a posebno je plodno njegovo stvaralaštvo na hrvatskom čakavskom dijalektu, s naglaskom na podvarijanti, labinskog cakavici. Begić je istaknula kako je „Lo Schiavone“ Načinovićeva četvrti zbirka poezije na talijanskom jeziku, prethodile su „Ur“ (2001.), „Piture rupestri“ (Špiljske slike) (2008.) i „Orme armoniose“ (Harmonični otisci) (2012.). Ova knjiga objedinjuje doticaj, spajanje dviju kultura ulazeći time u kontekst multikulturalnosti kao obilježja Istre, rekla je urednica te istaknula širinu interesne sfere koja karakterizira Načinovićeve stvaralaštvo, zadirući nerijetko u tajne čovjekova odnosa s vjerom i sobom. Sve je to izrečeno dubokim metaforama, probranim stilskim figurama, pomno biranim izrazima, uvijek strogo poštujući pravila metrike i semantike stihova. U njegovu se pedantnom stvaralaštvu iščitava uvažavanje zanimanja pisca, on u onome što čini daje sve od sebe, što i rezultira izvanrednom kvalitetom literarnoga uratka. Malo je hrvatskih autora koji su objavili djela na talijanskom jeziku, a u Načinovićevu književnom izričaju čak će i talijansko čitateljstvo pronaći nesvakidašnje izraze, arhaične riječi, koje donose posebna povjesna i odnosna značenja.

Za puno razumijevanje njegovih stihova potrebno je poznavanje povijesti ovih prostora jer njegova je poezija puna znakovitih, nerijetko i višečnačnih aluzija, svaka je riječ pomno birana, a osim leksičkim značajem i metričkim doprinosom, probranim fonetskim obilježjima gradi i melodioznost stihia.

O autoru

Daniel Načinović jedan je od najistaknutijih suvremenih hrvatskih književnika srednje generacije i, uz pjesnika Borisa Domagoja Biletića, danas vodeće poetsko ime istarskoga književnog kruga. Bavi se i ilustracijom, slikarstvom i glazbom. Školovao se u Vinežu, Labinu, Pazinu, Rijeci, Puli i Zagrebu. U Pazinu je pohađao klasičnu gimnaziju Biskupske sjemeništa gdje maturira 1969. U Rijeci dvije godine studira filozofiju i teologiju. Godine 1975. diplomira hrvatski i talijanski jezik na Pedagoškoj akademiji u Puli. Studij talijanskoga jezika dopunjava tijekom 1975. na Sveučilištu u Sieni (Italija) te 2002. u Castelaraimondu/Camerinu (Italija). Studirao je i na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Načinović piše eseje za razne monografije, a tiska ih i u prijevodima na engleski, talijanski i njemački jezik; njegova je poezija objavljivana na talijanskom, slovenskom, makedonskom, poljskom i esperantu, priče za djecu i na albanskom jeziku. Novinske članke, reportaže, intervjuje, feljtone, putopisne zapise, prikaze i osvrte tiska u raznim listovima, a najviše (na tisuće članaka) kao vanjski suradnik, a zatim i kao profesionalac u dnevniku „Glas Istre“, Pula. Surađuje s mnogim skladateljima zborске i zabavne, pop-rock glazbe. Predstava „Burrra“, prema njegovoj slikovnici, u režiji Roberta Raponje, jedna je od najizvođenijih u djelovanju Istarskoga narodnog kazališta. Prigodom otvaranja Međunarodne glazbene tribine u Puli Raponja 2001. postavlja i Načinovićevu scensko-glazbenu fantaziju (libreto) „Tanac od mrtvih“, za koju je glazbu napisala Tamara Obrovac. Čakavska scena Istarskoga narodnog kazališta u Puli u kolovozu 2004. izvodi Načinovićevu komediju „Divoke za ženidbu“ (režija: Robert Raponja).

Daniel Načinović dobitnik je više književnih nagrada i društvenih priznanja. Sudionik je brojnih književnih priredaba, a tijekom 2001. i 2002. godine, zajedno s piscima Vjekoslavom Tomićem i Juanom Octaviom Prenzom, voditelj je Hrvatske književne radionice u Trstu. Poezijom je zastupljen u čitankama „Dveri riječi“ („Profil“, Zagreb, 2004. i 2005.) za VI. i VIII. razred osnovne škole. Jedan je od pokretača i urednika, uz Jasnu Orlić, „Ružmarina“, priloga za djecu Glasa Istre. Živi i stvara u Puli. (G. Krizman)

POSJETITE KNJIŽARE "JOSIPA TURČINOVIĆA"

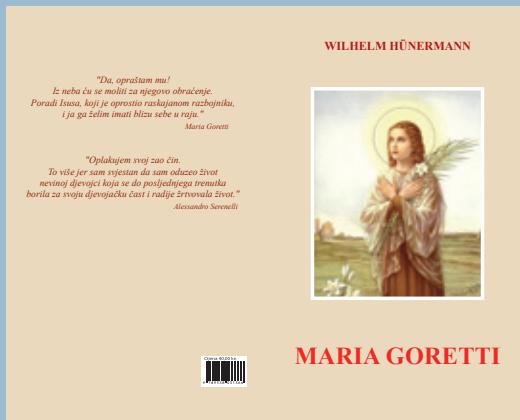
Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIĆ d.o.o., Pazin
Narudžbe na tel. 052/ 624 342

Prodavaonice:

PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/621 082

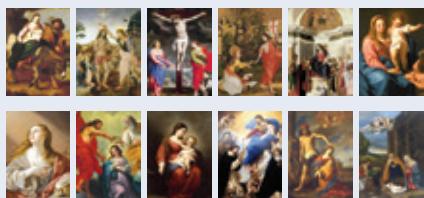
PULA, Danteov trg 1, tel. 052/216 498

POREČ, Eufrazijeva 22, tel. 052/451 784

Na vrijeme nabavite kalendarje za 2019. godinu

KATOLIČKI KALENDAR 2019.

SIJEČANJ

ANTONŠČAK	JANUAR	2019.	GENNAIO	JANUARY
U 1 Maria Bogor., Nova godina				
S 2 Bazilije i Grigor, Izidor				
C 3 Ime Isusovo, Genoveza				
P 4 Andela Foljniški, Borislav				
S 5 Emilijana, Ruder (blag voden)				
N 6 BOGOJAVLJENJE (blag voden)				
P 7 Rajmund, Lucijan, Rajo				
U 8 Gospa od Brze Pomoći				
S 9 Julian, Živko, Alice				
C 10 Aldo, Agaton, Grigor				
P 11 Higin, Paulin, Honorat				
S 12 Ernest, Tatjana, Bernard				
N 13 KRSTENJE ISUSOVO				
P 14 Feliks, Nina, Srećko				
U 15 Pavao Pustinjač, Stojšić				
S 16 Marcel, Berand, Tijčjan				
C 17 Antun Pustinjač, Žvonko				
P 18 Faustin, Priska, Biserka				
S 19 Marjan, Ljiljana, Kanut				
N 20 2.OBICNA, Fabijan i Sebastian				
P 21 Agnese, Janja, Neža				
U 22 Vincencije, Vinko, Irena				
S 23 Emerencijana, Ema				
C 24 Franjo Saleški, Vera				
P 25 Obraćenje sv. Pavla				
S 26 Timotej i Tit, Paula				
N 27 3.OB. Andela Merici, Elvira				
P 28 Toma Avkićinski, Tomislav				
U 29 Valerije, Ždeslav, Konstančije				
S 30 Matija, Hijačanta, Gordana				
C 31 Ivan Bosko, Vanja				

Trinitatini palani

Ti si Bog vječni, jedini, Neuvjetni,
Trostvo Svetu u Sini i Duhu.
Svetotiči vladivog i razumjedljivo-
stvenog, vlastitog i nezavistljivog.
Zato si me svijom lepotom,
svujom i me ljubom i punim,
svujom i me srećom i životom,
Tvoju me ljubav zavratila i zapala,
o Trostvo, moj Bože.

Sveto Novo Testog (čaka/1000.)

Trinitatini slavlje, patoni salutis!

2. Jader, Čav.,
3. Šime, Čav.,
4. Matija, Čav.,
5. Andela Merici, Elvira (Kroat.),
Kolan, Marijana, Oloč, Red, Rosnjak, Škola, Vili, Letica, Životić, Žemlja

20. Februar i Sveti Ivan Krstitelj (Dugonjici) (Croat.)
21. Juraj, Modruš
22. Vincencije, Svetoslavnik
23. Obraćenje sv. Pavla - Pula - Sv. Petar

Bog i Egipat (Bartolomei Esteban Murillo, 1618. – 1682.)

Ti si Bog vječni, jedini, Neuvjetni,
Trostvo Svetu u Sini i Duhu.
Svetotiči vladivog i razumjedljivo-
stvenog, vlastitog i nezavistljivog.
Zato si me svijom lepotom,
svujom i me ljubom i punim,
svujom i me srećom i životom,
Tvoju me ljubav zavratila i zapala,
o Trostvo, moj Bože.

Sveto Novo Testog (čaka/1000.)

Trinitatini slavlje, patoni salutis!

2. Jader, Čav.,
3. Šime, Čav.,
4. Matija, Čav.,
5. Andela Merici, Elvira (Kroat.),
Kolan, Marijana, Oloč, Red, Rosnjak, Škola, Vili, Letica, Životić, Žemlja

20. Februar i Sveti Ivan Krstitelj (Dugonjici) (Croat.)
21. Juraj, Modruš
22. Vincencije, Svetoslavnik
23. Obraćenje sv. Pavla - Pula - Sv. Petar

KATOLIČKI KALENDAR

2019.	KOLOVOZ	KUĆANI	2019.	KUĆANI
P 1 Anton, Ester, Predrag	C 1 Alfonzo Lipovac, Vero	N 1 22. OB. Egipte, Rut, Branka	P 2 Kalabri, Divna, Ingrid	P 2 Kalabri, Divna, Ingrid
U 2 Božidar, Božidar	S 3 Irena, Ivana, Ivana, Ivana	S 3 Augustin Kabolić, Stevan,	S 3 Augustin Kabolić, Stevan,	S 3 Augustin Kabolić, Stevan,
C 4 Elizabeta Port, Ulrich, Laura	P 4 Božidar, Božidar	N 4 19. OB. Ivan Maša, Venčeslav	C 4 Božidar, Božidar	C 4 Božidar, Božidar
P 5 Dobroslav, Dobroslav	S 5 Božidar, Božidar	P 5 Božidar, Božidar	S 5 Božidar, Božidar	S 5 Božidar, Božidar
S 6 Marija Goretti, Bogumila	N 7 14. OB. Rudolf, Klaudije	U 6 Prediskrbiye Gospodinovne	C 5 Majka Teresija, Louis Justinian	C 5 Majka Teresija, Louis Justinian
N 7 14. OB. Rudolf, Klaudije	P 8 Božidar, Božidar	S 7 Skotski, Goran, Dorot	S 6 Prediskrbiye Gospodinovne	S 6 Prediskrbiye Gospodinovne
P 9 Edita, Roman, Roman	S 9 Božidar, Božidar	S 8 Božidar, Božidar	S 7 Skotski, Goran, Dorot	S 7 Skotski, Goran, Dorot
S 10 Amelija, Lubica, Veronika	T 10 Božidar, Božidar	S 9 Božidar, Božidar	P 8 Edita, Roman, Roman	P 8 Edita, Roman, Roman
C 11 Ivan, Ivan, Ivan	P 12 Mihori, Fortunat, Oliver	S 10 Božidar, Božidar	S 9 Božidar, Božidar	S 9 Božidar, Božidar
P 13 Mihori, Fortunat, Oliver	S 13 Božidar, Božidar	S 11 Božidar, Božidar	S 10 Božidar, Božidar	S 10 Božidar, Božidar
S 14 Božidar, Božidar	N 14 15. OB. Božidar, Božidar	S 12 Božidar, Božidar	S 11 Božidar, Božidar	S 11 Božidar, Božidar
N 15 Božidar, Božidar	P 15 Božidar, Božidar	S 13 Božidar, Božidar	S 12 Božidar, Božidar	S 12 Božidar, Božidar
P 16 Božidar, Božidar	S 16 Božidar, Božidar	S 14 Božidar, Božidar	S 13 Božidar, Božidar	S 13 Božidar, Božidar
S 17 Božidar, Božidar	P 17 Božidar, Božidar	S 15 Božidar, Božidar	S 14 Božidar, Božidar	S 14 Božidar, Božidar
C 18 Božidar, Božidar	S 18 Božidar, Božidar	S 16 Božidar, Božidar	S 15 Božidar, Božidar	S 15 Božidar, Božidar
P 19 Ivan, Eudes, Donat	P 19 Ivan, Eudes, Donat	S 17 Božidar, Božidar	S 16 Božidar, Božidar	S 16 Božidar, Božidar
S 20 Ivan, Eudes, Donat	S 20 Ivan, Eudes, Donat	S 18 Božidar, Božidar	S 17 Božidar, Božidar	S 17 Božidar, Božidar
N 21 16. OB. Lovro Brindizijski	P 21 Prok, Lovro Brindizijski	S 19 Božidar, Božidar	S 18 Božidar, Božidar	S 18 Božidar, Božidar
P 22 Marija Magdalena, Magda	P 22 Marija Magdalena, Magda	S 20 Božidar, Božidar	S 19 Božidar, Božidar	S 19 Božidar, Božidar
S 23 Kristina, Mirjana, Bojana	S 23 Kristina, Mirjana, Bojana	S 21 Prok, Lovro Brindizijski	S 20 Božidar, Božidar	S 20 Božidar, Božidar
C 24 Jakov apostol, Jakob	P 24 Jakov apostol, Jakob	S 22 Božidar, Božidar	S 21 Prok, Lovro Brindizijski	S 21 Prok, Lovro Brindizijski
P 25 Klement Ohridski, Natalija	P 25 Klement Ohridski, Natalija	S 23 Božidar, Božidar	S 22 Božidar, Božidar	S 22 Božidar, Božidar
S 26 Klement Ohridski, Natalija	N 26 Božidar, Božidar	S 24 Božidar, Božidar	P 23 Božidar, Božidar	P 23 Božidar, Božidar
P 27 Marta, Flora, Milica	P 27 Marta, Flora, Milica	S 25 Božidar, Božidar	P 24 Mirislav Buljet, Bandol ap-	P 24 Mirislav Buljet, Bandol ap-
U 28 Peter Krizog, Julija	U 28 Peter Krizog, Julija	S 26 Božidar, Božidar	S 25 Božidar, Božidar	S 25 Božidar, Božidar
S 29 Božidar, Božidar	S 29 Božidar, Božidar	S 27 Božidar, Božidar	P 26 Rufin, Cezar, Jendro	P 26 Rufin, Cezar, Jendro
C 30 Božidar, Božidar	C 30 Božidar, Božidar	S 28 Božidar, Božidar	U 27 Monika, Honorat, Častav-	U 27 Monika, Honorat, Častav-
P 31 Božidar, Božidar	P 31 Božidar, Božidar	S 29 Božidar, Božidar	C 28 Božidar, Božidar	C 28 Božidar, Božidar
S 32 Božidar, Božidar	S 32 Božidar, Božidar	S 30 Božidar, Božidar	C 29 Mučenik Ivan Kralj, Sabina	C 29 Mučenik Ivan Kralj, Sabina
N 33 Božidar, Božidar	N 33 Božidar, Božidar	S 31 Božidar, Božidar	S 30 Božidar, Božidar	S 30 Božidar, Božidar
P 34 Božidar, Božidar	P 34 Božidar, Božidar	S 32 Božidar, Božidar	P 31 Božidar, Božidar	P 31 Božidar, Božidar
S 35 Božidar, Božidar	S 35 Božidar, Božidar	S 33 Božidar, Božidar	P 32 Božidar, Božidar	P 32 Božidar, Božidar
C 36 Božidar, Božidar	C 36 Božidar, Božidar	S 34 Božidar, Božidar	P 33 Božidar, Božidar	P 33 Božidar, Božidar
P 37 Božidar, Božidar	P 37 Božidar, Božidar	S 35 Božidar, Božidar	P 34 Božidar, Božidar	P 34 Božidar, Božidar
S 38 Božidar, Božidar	S 38 Božidar, Božidar	S 36 Božidar, Božidar	P 35 Božidar, Božidar	P 35 Božidar, Božidar
N 39 Božidar, Božidar	N 39 Božidar, Božidar	S 37 Božidar, Božidar	P 36 Božidar, Božidar	P 36 Božidar, Božidar
P 40 Božidar, Božidar	P 40 Božidar, Božidar	S 38 Božidar, Božidar	P 37 Božidar, Božidar	P 37 Božidar, Božidar
S 41 Božidar, Božidar	S 41 Božidar, Božidar	S 39 Božidar, Božidar	P 38 Božidar, Božidar	P 38 Božidar, Božidar
C 42 Božidar, Božidar	C 42 Božidar, Božidar	S 40 Božidar, Božidar	P 39 Božidar, Božidar	P 39 Božidar, Božidar
P 43 Božidar, Božidar	P 43 Božidar, Božidar	S 41 Božidar, Božidar	P 40 Božidar, Božidar	P 40 Božidar, Božidar
S 44 Božidar, Božidar	S 44 Božidar, Božidar	S 42 Božidar, Božidar	P 41 Božidar, Božidar	P 41 Božidar, Božidar
N 45 Božidar, Božidar	N 45 Božidar, Božidar	S 43 Božidar, Božidar	P 42 Božidar, Božidar	P 42 Božidar, Božidar
P 46 Božidar, Božidar	P 46 Božidar, Božidar	S 44 Božidar, Božidar	P 43 Božidar, Božidar	P 43 Božidar, Božidar
S 47 Božidar, Božidar	S 47 Božidar, Božidar	S 45 Božidar, Božidar	P 44 Božidar, Božidar	P 44 Božidar, Božidar
C 48 Božidar, Božidar	C 48 Božidar, Božidar	S 46 Božidar, Božidar	P 45 Božidar, Božidar	P 45 Božidar, Božidar
P 49 Božidar, Božidar	P 49 Božidar, Božidar	S 47 Božidar, Božidar	P 46 Božidar, Božidar	P 46 Božidar, Božidar
S 50 Božidar, Božidar	S 50 Božidar, Božidar	S 48 Božidar, Božidar	P 47 Božidar, Božidar	P 47 Božidar, Božidar
N 51 Božidar, Božidar	N 51 Božidar, Božidar	S 49 Božidar, Božidar	P 48 Božidar, Božidar	P 48 Božidar, Božidar
P 52 Božidar, Božidar	P 52 Božidar, Božidar	S 50 Božidar, Božidar	P 49 Božidar, Božidar	P 49 Božidar, Božidar
S 53 Božidar, Božidar	S 53 Božidar, Božidar	S 51 Božidar, Božidar	P 50 Božidar, Božidar	P 50 Božidar, Božidar
C 54 Božidar, Božidar	C 54 Božidar, Božidar	S 52 Božidar, Božidar	P 51 Božidar, Božidar	P 51 Božidar, Božidar
P 55 Božidar, Božidar	P 55 Božidar, Božidar	S 53 Božidar, Božidar	P 52 Božidar, Božidar	P 52 Božidar, Božidar
S 56 Božidar, Božidar	S 56 Božidar, Božidar	S 54 Božidar, Božidar	P 53 Božidar, Božidar	P 53 Božidar, Božidar
N 57 Božidar, Božidar	N 57 Božidar, Božidar	S 55 Božidar, Božidar	P 54 Božidar, Božidar	P 54 Božidar, Božidar
P 58 Božidar, Božidar	P 58 Božidar, Božidar	S 56 Božidar, Božidar	P 55 Božidar, Božidar	P 55 Božidar, Božidar
S 59 Božidar, Božidar	S 59 Božidar, Božidar	S 57 Božidar, Božidar	P 56 Božidar, Božidar	P 56 Božidar, Božidar
C 60 Božidar, Božidar	C 60 Božidar, Božidar	S 58 Božidar, Božidar	P 57 Božidar, Božidar	P 57 Božidar, Božidar
P 61 Božidar, Božidar	P 61 Božidar, Božidar	S 59 Božidar, Božidar	P 58 Božidar, Božidar	P 58 Božidar, Božidar
S 62 Božidar, Božidar	S 62 Božidar, Božidar	S 60 Božidar, Božidar	P 59 Božidar, Božidar	P 59 Božidar, Božidar
N 63 Božidar, Božidar	N 63 Božidar, Božidar	S 61 Božidar, Božidar	P 60 Božidar, Božidar	P 60 Božidar, Božidar
P 64 Božidar, Božidar	P 64 Božidar, Božidar	S 62 Božidar, Božidar	P 61 Božidar, Božidar	P 61 Božidar, Božidar
S 65 Božidar, Božidar	S 65 Božidar, Božidar	S 63 Božidar, Božidar	P 62 Božidar, Božidar	P 62 Božidar, Božidar
C 66 Božidar, Božidar	C 66 Božidar, Božidar	S 64 Božidar, Božidar	P 63 Božidar, Božidar	P 63 Božidar, Božidar
P 67 Božidar, Božidar	P 67 Božidar, Božidar	S 65 Božidar, Božidar	P 64 Božidar, Božidar	P 64 Božidar, Božidar
S 68 Božidar, Božidar	S 68 Božidar, Božidar	S 66 Božidar, Božidar	P 65 Božidar, Božidar	P 65 Božidar, Božidar
N 69 Božidar, Božidar	N 69 Božidar, Božidar	S 67 Božidar, Božidar	P 66 Božidar, Božidar	P 66 Božidar, Božidar
P 70 Božidar, Božidar	P 70 Božidar, Božidar	S 68 Božidar, Božidar	P 67 Božidar, Božidar	P 67 Božidar, Božidar
S 71 Božidar, Božidar	S 71 Božidar, Božidar	S 69 Božidar, Božidar	P 68 Božidar, Božidar	P 68 Božidar, Božidar
N 72 Božidar, Božidar	N 72 Božidar, Božidar	S 70 Božidar, Božidar	P 69 Božidar, Božidar	P 69 Božidar, Božidar
P 73 Božidar, Božidar	P 73 Božidar, Božidar	S 71 Božidar, Božidar	P 70 Božidar, Božidar	P 70 Božidar, Božidar
S 74 Božidar, Božidar	S 74 Božidar, Božidar	S 72 Božidar, Božidar	P 71 Božidar, Božidar	P 71 Božidar, Božidar
N 75 Božidar, Božidar	N 75 Božidar, Božidar	S 73 Božidar, Božidar	P 72 Božidar, Božidar	P 72 Božidar, Božidar
P 76 Božidar, Božidar	P 76 Božidar, Božidar	S 74 Božidar, Božidar	P 73 Božidar, Božidar	P 73 Božidar, Božidar
S 77 Božidar, Božidar	S 77 Božidar, Božidar	S 75 Božidar, Božidar	P 74 Božidar, Božidar	P 74 Božidar, Božidar
N 78 Božidar, Božidar	N 78 Božidar, Božidar	S 76 Božidar, Božidar	P 75 Božidar, Božidar	P 75 Božidar, Božidar
P 79 Božidar, Božidar	P 79 Božidar, Božidar	S 77 Božidar, Božidar	P 76 Božidar, Božidar	P 76 Božidar, Božidar
S 80 Božidar, Božidar	S 80 Božidar, Božidar	S 78 Božidar, Božidar	P 77 Božidar, Božidar	P 77 Božidar, Božidar
N 81 Božidar, Božidar	N 81 Božidar, Božidar	S 79 Božidar, Božidar	P 78 Božidar, Božidar	P 78 Božidar, Božidar
P 82 Božidar, Božidar	P 82 Božidar, Božidar	S 80 Božidar, Božidar	P 79 Božidar, Božidar	P 79 Božidar, Božidar
S 83 Božidar, Božidar	S 83 Božidar, Božidar	S 81 Božidar, Božidar	P 80 Božidar, Božidar	P 80 Božidar, Božidar
N 84 Božidar, Božidar	N 84 Božidar, Božidar	S 82 Božidar, Božidar	P 81 Božidar, Božidar	P 81 Božidar, Božidar
P 85 Božidar, Božidar	P 85 Božidar, Božidar	S 83 Božidar, Božidar	P 82 Božidar, Božidar	P 82 Božidar, Božidar
S 86 Božidar, Božidar	S 86 Božidar, Božidar	S 84 Božidar, Božidar	P 83 Božidar, Božidar	P 83 Božidar, Božidar
N 87 Božidar, Božidar	N 87 Božidar, Božidar	S 85 Božidar, Božidar	P 84 Božidar, Božidar	P 84 Božidar, Božidar
P 88 Božidar, Božidar	P 88 Božidar, Božidar	S 86 Božidar, Božidar	P 85 Božidar, Božidar	P 85 Božidar, Božidar
S 89 Božidar, Božidar	S 89 Božidar, Božidar	S 87 Božidar, Božidar	P 86 Božidar, Božidar	P 86 Božidar, Božidar
N 90 Božidar, Božidar	N 90 Božidar, Božidar	S 88 Božidar, Božidar	P 87 Božidar, Božidar	P 87 Božidar, Božidar
P 91 Božidar, Božidar	P 91 Božidar, Božidar	S 89 Božidar, Božidar	P 88 Božidar, Božidar	P 88 Božidar, Božidar
S 92 Božidar, Božidar	S 92 Božidar, Božidar	S 90 Božidar, Božidar	P 89 Božidar, Božidar	P 89 Božidar, Božidar
N 93 Božidar, Božidar	N 93 Božidar, Božidar	S 91 Božidar, Božidar	P 90 Božidar, Božidar	P 90 Božidar, Božidar
P 94 Božidar, Božidar	P 94 Božidar, Božidar	S 92 Božidar, Božidar	P 91 Božidar, Božidar	P 91 Božidar, Božidar
S 95 Božidar, Božidar	S 95 Božidar, Božidar	S 93 Božidar, Božidar	P 92 Božidar, Božidar	P 92 Božidar, Božidar
N 96 Božidar, Božidar	N 96 Božidar, Božidar	S 94 Božidar, Božidar	P 93 Božidar, Božidar	P 93 Božidar, Božidar
P 97 Božidar, Božidar	P 97 Božidar, Božidar	S 95 Božidar, Božidar	P 94 Božidar, Božidar	P 94 Božidar, Božidar
S 96 Božidar, Božidar	S 96 Božidar, Božidar	S 96 Božidar, Božidar	P 95 Božidar, Božidar	P 95 Božidar, Božidar
N 97 Božidar, Božidar	N 97 Božidar, Božidar	S 97 Božidar, Božidar	P 96 Božidar, Božidar	P 96 Božidar, Božidar
P 98 Božidar, Božidar	P 98 Božidar, Božidar	S 98 Božidar, Božidar	P 97 Božidar, Božidar	P 97 Božidar, Božidar
S 99 Božidar, Božidar	S 99 Božidar, Božidar	S 99 Božidar, Božidar</td		